
FÅGEL- OCH NATURVÄRDE SINVENTERING

SKELLEFTEÅ KRAFT

UPPDRAGSNUMMER 13004101

EN UNDERSÖKNING AV FÅGELFAUNA OCH SKOGLIGA NATURVÄRDEN

2018-11-23

SWECO ENVIRONMENT AB
UMEÅ MILJÖ

SAMMANSTÄLLD AV
JON ANDERSSON

GRANSKAD AV
KATARINA JONSSON

Bilden på framsidan visar en rastande enkelbeckasin. Arten är typisk för de våta miljöerna runt Innerviksfjärdarna och hördes sjunga vid flertalet platser runt reservatet.

Sammanfattning

Skellefteå Kraft Elnät AB (nedan benämnt Skellefteå Kraft) avser att söka nätkoncession för att bygga en 170 kV-luftledning mellan stationerna ST24 Kvistforsen och ny station ST18 Bergsbyn. Syftet med 170 kV-ledningen är att utgöra en del i arbetet med att förstärka elnätet i Skellefteå stad och tillmötesgå framtida elbehov och tillkommande last. En miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas till koncessionsansökan och denna rapport om områdets natur- och fågelvärden är en del i beslutsunderlaget.

Omgivningen utgörs till stor del av jordbruksmark utmed älvdalen. Skogarna består i huvudsak av hyggesmark, ungskogar och plockhuggna skogar. Skellefteälvens nedre lopp med tillhörande vattendrag, sjöar och våtmarksområden utgör också ett betydande inslag i naturmiljön som omger utredningsområdet.

I och med småskaliga variationer i landskapet, markens brukandehistorik och läge finns det dock flera delar av området som bedöms ha påtagligt eller till och med högt naturvärde. Dessa är definierade i olika objekt. Arter som förknippas med äldre barrskogar, och som är en rest av de skogar som fanns i omgivningen innan det moderna skogsbruket, finns i dessa objekt. Framförallt är det objektens relativt stora tillgång till död ved i form av lågor och stående döda träd, kombinerat med en relativt hög fuktighet som ger möjlighet för dessa arter att förekomma. Även brandhistoria och markens näringshalt spelar in.

De jordbruksmarker som finns i utredningsområdet är till viss del ganska stora och relativt väl hävdade. Detta medför att de blir viktiga rastplatser och häckningsmiljöer för flertalet fågelarter som generellt minskar i landet på grund av jordbrukets utveckling mot storskalighet, men även nedläggningen av densamma, särskilt i landets norra delar. Att fortsätta hävda jordbruksmarker, och även att upprätthålla hävd i till exempel kraftledningsgator, kan gynna dessa arter och erbjuda värdefulla habitat för dem.

Sammantaget finns det längs utredningsstråken olika delar en stor variation av olika livsmiljöer i vilka en rad olika fåglar, djur, växter och kryptogamer kan leva i. I jordbruksmarkerna finns miljöer för flertalet olika fågelarter och i de skogsmiljöer som än inte kalavverkats finns utrymme för för både växter, svampar och lavar som i det övriga produktionslandskapet har mycket svårt att hävda sig. I skogarna finns även miljöer som är lämpliga för flertalet skogslevande fågelarter, och i de mindre våtmarker som finns i området kan man hitta lämpliga spelplatsmiljöer för tjäder och orre.

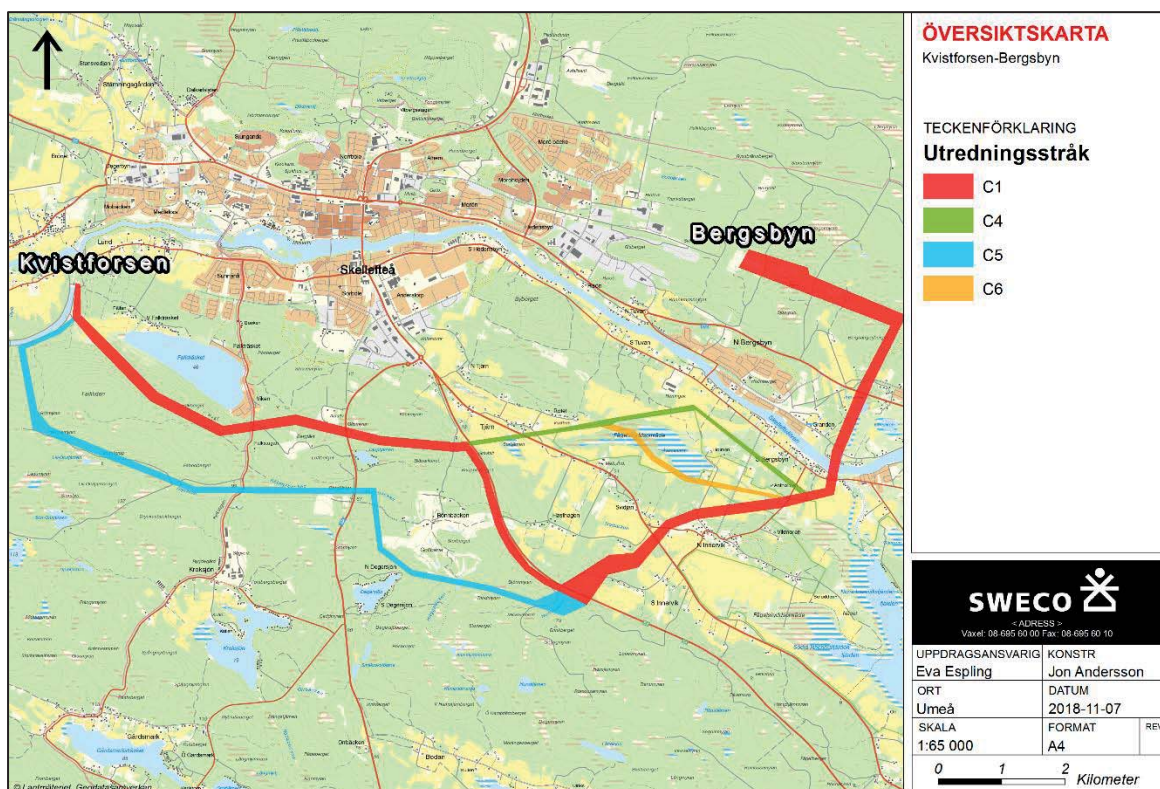
Innehållsförteckning

1	Bakgrund	1
2	Metod	2
2.1	Beskrivning av det omgivande landskapet	2
2.2	Inventering	3
2.3	Naturvärdesinventering på fältnivå enligt Standard för Svensk Naturvärdesinventering (NVI)	4
3	Resultat från fågelinventering i fält	6
3.1	Resultat från inventering av ugglor	6
3.2	Resultat från spelfågelinventering av orre och tjäder	7
3.3	Inventering av fåglar i jordbruksmarker	9
4	Naturvärdesinventering i fält	32
4.1	NVO 1	34
5	Fågelfaunan	46
6	Naturvärden inom undersökningsområdet	47
7	Referenser	48

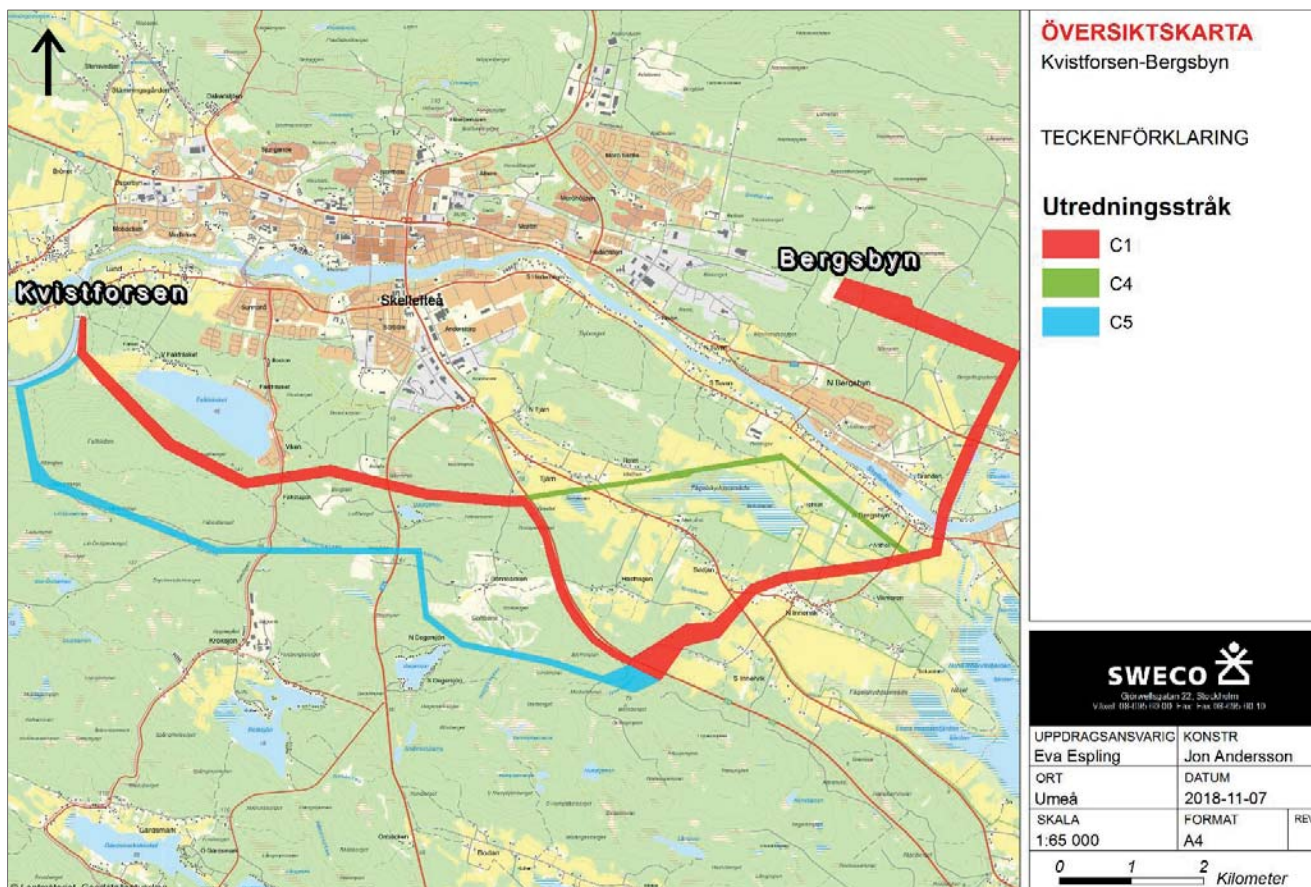
1 Bakgrund

Skellefteå Kraft Elnät AB (nedan benämnt Skellefteå Kraft) avser att söka nätkoncession (tillstånd) för linje för att bygga en 170 kV-luftledning mellan stationerna ST24 Kvistforsen ny station ST18 Bergsbyn. Syftet med 170 kV-ledningen är att utgöra en del i arbetet med att förstärka elnätet i Skellefteå stad och tillmötesgå framtida elbehov och tillkommande last. Genom att anlägga en ledning mellan station Kvistforsen och ny station Bergsbyn säkerställs bland annat elleveranssäkerheten till det planerade industriområdet öst om Skellefteå och redundans för Skellefteå stads elförsörjning.

En fågelinventering och en naturvärdesinventering, genomförd enligt SIS-standard, utfördes av Sweco Environment under 2018 på uppdrag av Skellefteå Kraft. Den fältinventering som presenteras i denna rapport beskriver och redovisar fåglar- och naturvärden som upptäckts i de utredningsstråk som inventerats i fält. Figur 1-1 redovisar de utredningsstråk som inventerats för fågel och Figur 1-2 redovisar de fält som inventerats för naturvärden.

Figur 1-1. Karta med de alternativa utredningsstråk som inventerats fält.

Figur 2-2. Karta med de alternativa utredningsstråk som inventerats i fält för naturvärden.

Delar av utredningsstråken som löper genom Innerviksfjärdarnas naturreservat ingick inte i naturvärdesinventeringen, se Figur 1-2 och 4-2. Anledningen till detta avsteg från gängse utförande är att det via naturreservatets beslut och skötselplan redan finns utförlig information om naturreservatets naturvärden (Länsstyrelsen 1985). I denna rapport presenteras därför för Innerviksfjärdarnas naturreservat en kort sammanfattning av denna information.

Resultatet från denna fältinventering ska fungera som underlag för utredningsarbetet och projekteringen av en ledningsdragning inför upprättandet av miljökonsekvensbeskrivning.

2 Metod

2.1 Beskrivning av det omgivande landskapet

Utredningsområdet ligger söder om Skellefteälven sydost om Skellefteå i Skellefteå kommun.

Utredningsområdet är beläget i den naturgeografiska regionen 29a, *Kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken* (Nordiska ministerrådet 1984). Berggrunden i denna region består till största delen av gnejs och granit. Terrängen är relativt flack med rena slätter i regionens södra del och vågig bergkulleterräng med ringa till måttlig höjd i regionens nordliga delar. Hela regionen ligger under högsta kustlinjen och regionen är på det hela relativt väl jordtäkt.

Naturmiljön som omger utredningsområdet utgörs till stor del av skogsmark med inslag av jordbruksmark utmed älvdalen. Skellefteälvens nedre lopp med tillhörande vattendrag, sjöar och våtmarksområden utgör också ett betydande inslag i naturmiljön som omger utredningsområdet. Skogarna inom regionen är till största delen starkt påverkade av trakthyggesbruk som pågått sedan den tidigare delen av 1900-talet och utgörs idag till stor del av likåldriga monokulturer av antingen gran eller tall med mindre inslag av lövträd. Närmare kusten övergår skogsområdena ofta i uppodlad kulturbygd.

Området består i huvudsak av jordbruksmarker samt hyggesmark, ungskogar, plockhuggna skogar. Mycket få om ens några delar utgörs av naturskogar som inte påverkats av modernt skogsbruk. I landskapet som omger utredningsområdet finns inslag av våtmarker varav en utgörs av ett större naturreservat. Närmaste större vattendrag är Skellefteälven som korsas av stråk C1 (se Figur 1-1).

2.2 Inventering

De bedömningarna om fågelfauna som presenteras i denna rapport grundar sig på tre olika inventeringar i fält: uggleinventering gjordes mellan datumen 28 mars och 4 april 2018, spelfågelinventering med fokus på tjäder och orre gjordes 25 april till 26 april 2018 och fåglar i jordbruksmarker mellan datumen 22 Maj och 29 maj 2018. Inventeringen utfördes av Jon Andersson på Sweco i Umeå.

Vid inventeringen av ugglor lades fokus på berguv, som idag är en mycket ovanlig uggleart. För att öka chanserna att hitta arten gjordes en inledande skrivbordsstudie av lämpliga platser för spelande berguv. Sådana platser där arten hörs sjunga är i första hand klippavsatser men även stenbrott och större grustäkter. Längs utredningsstråken hämtades även skyddade fynd från Artportalen. Längs utredningsstråken hittades en sådan plats där berguv har hörts sjunga. Under inventeringen besöktes denna plats vid två tillfällen. Även andra platser längs utredningsstråken undersöktes. Vid varje lyssningsstopp spenderade inventeraren ca 15–20 minuter med att lyssna efter ropande berguvar. Arbetet gjordes under vindstilla förhållanden, under skymning och nattning. Även andra sjungande ugglearter noterades.

Inventeringen av lekspelande skogshöns gjordes när arterna tjäder och orre nått speltidens kulmen, vilket i de aktuella trakterna inträffar i slutet av april till början av maj. En kort förstudie av lämpliga spelplatser gjordes som ett förberedande arbete. För tjäder innebär detta mindre skogsbevuxna myrområden samt glesa tallskogar i höglägen, tallgallringar och andra glesa skogar. Orre söker sig istället ofta till större öppna platser som större myrar, hyggen och ibland även istäckta sjöar och större sandtag. De platser som under skrivbordsstudien antogs kunna hysa spelande orre och tjäder besöktes under tidig morgon (02:00–07:00) på skidor. För tjäder närmade sig inventeraren varje plats långsamt med upprepade stopp för att på bästa sätt kunna detektera spelande fåglar. Väl på plats undersöktes också området i syfte att hitta tydliga spår efter spelande tuppar. Sådana spår är t ex spelspår med vingsläp, spår med tydliga ”luftsprång” och spelspillning. Även nattrade

med blindtarmstömningar eftersöktes. För orre gjordes i stället stopp på längre håll från lämpliga områden. Artens sång är högljudd och hörs under goda förhållanden kilometervis från spelplatsen, varpå en exakt plats för spelet kan nedtecknas via kartor, eller genom att försiktigt närma sig spelplatsen.

Inventering av fågelarter i jordbrukslandskapet inleddes som de föregående fågelstudierna genom att undersöka kartmaterial. Här lades fokus på större öppna fält och områden med buskridåer och andra viktiga strukturer. Under inventeringen besöktes varje lämpligt objekt och området undersöktes med tubkikare. Vid besök av större öppna fält passerades området från olika håll för att vara säker på att samtliga fåglar som rörde sig på platsen kunde ses. Anledningen till att extra fokus lades på de arter som lever i jordbruksmarker var att dessa marker totalt sett utgjorde en stor del av markerna längs utredningsstråken. Dessutom finns det bland de arter som trivs i dessa miljöer enstaka arter som kan påverkas av både en ledning och röjning av buskar och sly.

2.3 Naturvärdesinventering på fältnivå enligt Standard för Svensk Naturvärdesinventering (NVI)

I de fall områden med uppenbart höga naturvärden har hittats har en naturvärdesinventering på fältnivå skett i enlighet med Standard för Svensk Naturvärdesinventering (NVI) (se tabell 2-1, Swedish Standards Institute 2014). I de fall naturvärdena har varit uppenbart höga har dock sökandet efter till exempel vedsvampar och lavar nedprioriterats till fördel för fågelinventering. De artinventeringar som faktiskt gjorts ger inte anspråk på att vara heltäckande eller fullständiga, vilket ska tas i beaktande när man läser artlistorna i slutet av denna rapport.

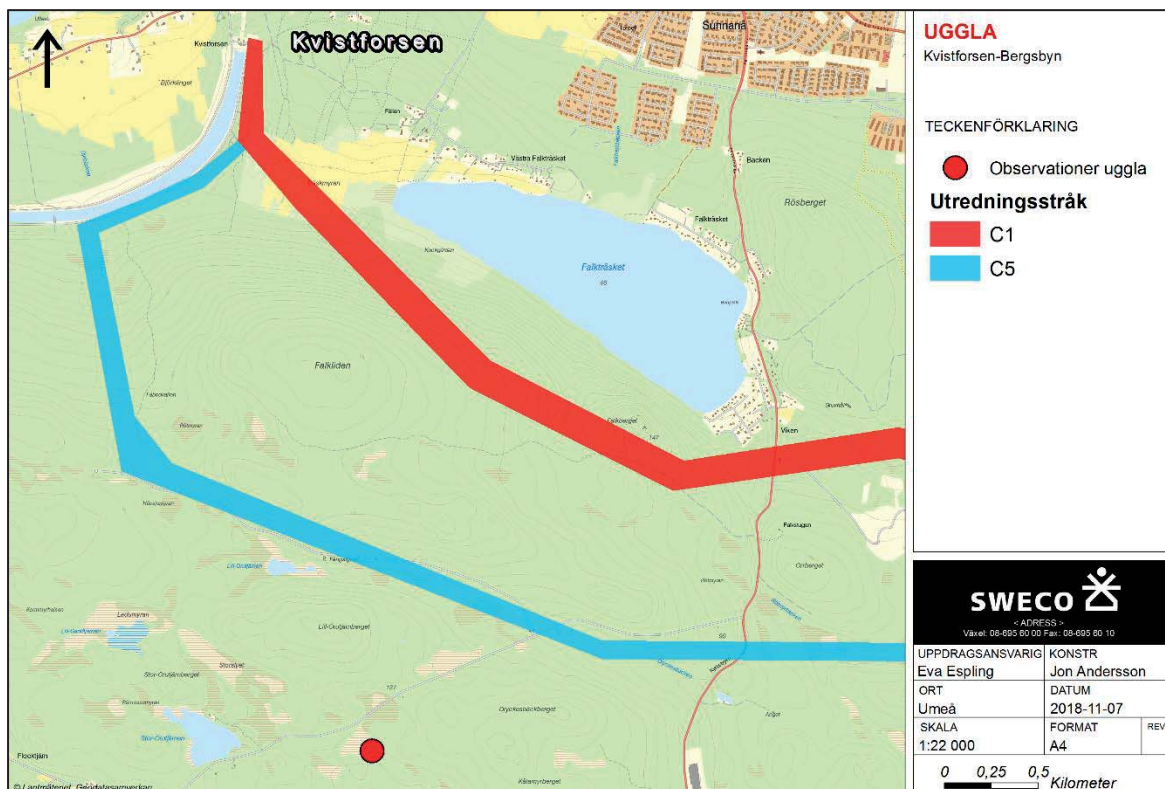
Delar av utredningsstråken som löper genom Innerviksfjärdarnas naturreservat ingick inte i naturvärdesinventeringen. Anledningen till detta avsteg från gängse utförande är att det via naturreservatets beslut och skötselplan redan finns utförlig information om naturreservatets naturvärden (Länsstyrelsen 1985). I denna rapport presenteras därför för Innerviksfjärdarnas naturreservat en kort sammanfattning av denna information.

Tabell 2-1. Skala för naturvärdesinventering (ur SS 199 000:2014)

Naturvärdesklass	Förtydligande
Naturvärdesklass 1 – Högsta naturvärde Störst positiv betydelse för biologisk mångfald	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
Naturvärdesklass 2 – Högt naturvärde Stor positiv betydelse för biologisk mångfald	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
Naturvärdesklass 3 – Påtagligt naturvärde Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald	Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

3 Resultat från fågelinventering i fält

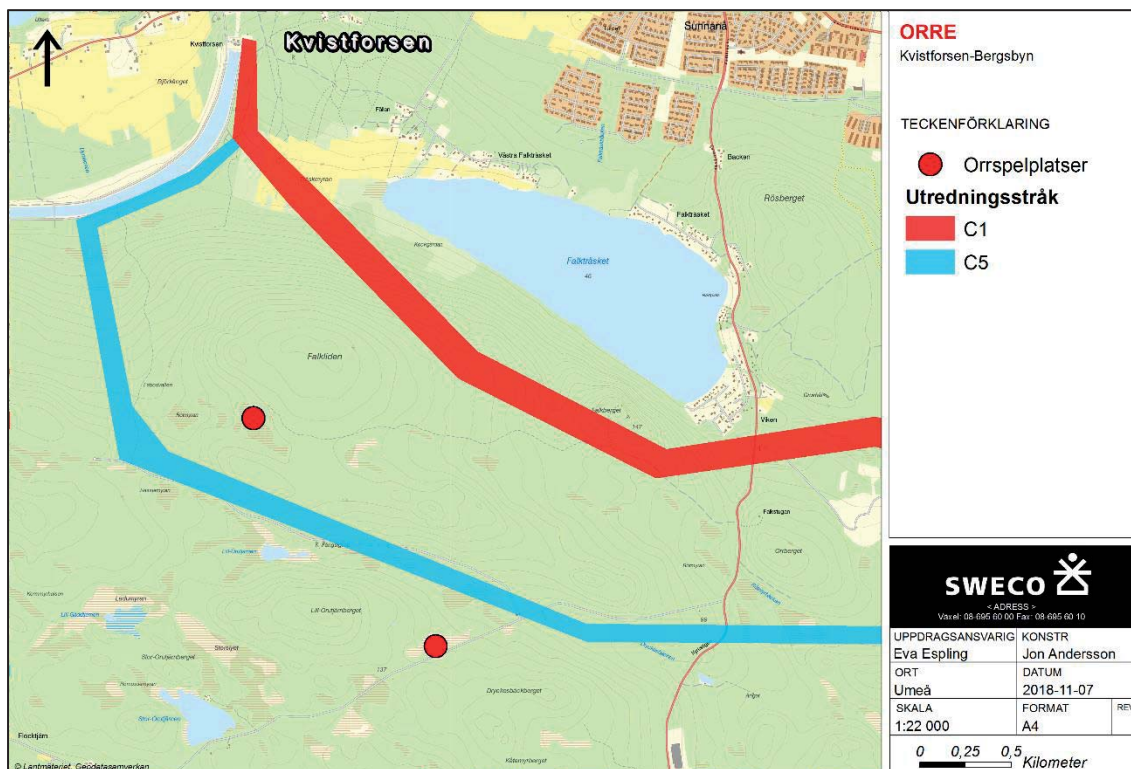
3.1 Resultat från inventering av ugglor

Figur 3-1. Platsen där en sjungande slaguggla hördes den 28 mars 2018.

Under natten mot den 29 mars 2018 hördes en sjungande slagugglehane vid myren strax väster om Dryckesbäcksberget. Hanen hördes sjunga under ca 15 minuter mellan klockslagen 22.35–22.40. Platsen ligger ca 970 meter från utredningsstråk C5 och ca 3 kilometer från utredningsstråk D1 (Figur 3-1).

3.2 Resultat från spelfågelinventering av orre och tjäder

Figur 3-2 Platserna spelande orrar sågs den 25 april 2018.

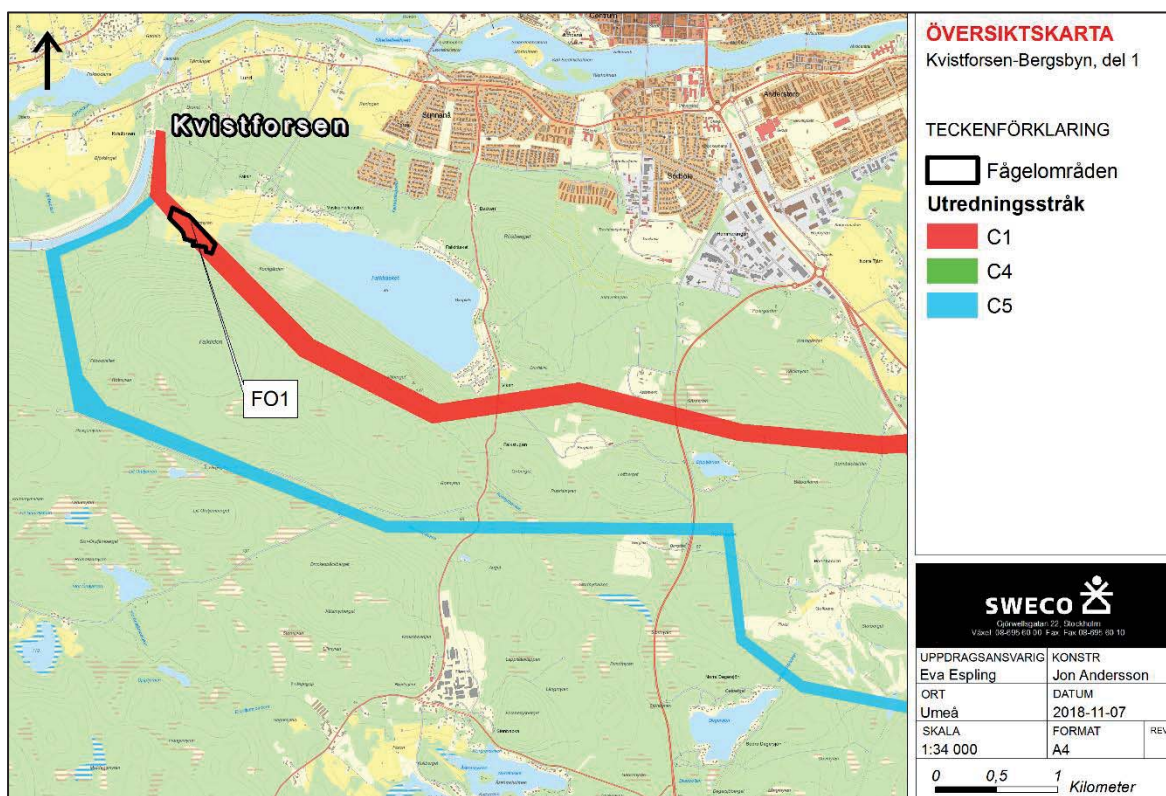
Spelfågelinventeringen av orre och tjäder (25-26 april 2018) resulterade i observationer av spelande orrar (Figur 3-2 & 3-3). På den norra spelplatsen sågs en ensam orre spela och på den södra sågs fyra orrar. Den norra spelplatsen ligger ca 350 meter från ytterkanten av utredningsstråk C5 och ca 1 000 meter från utredningsstråk C1. Den södra spelplatsen ligger ca 380 meter från utredningsstråk C5.

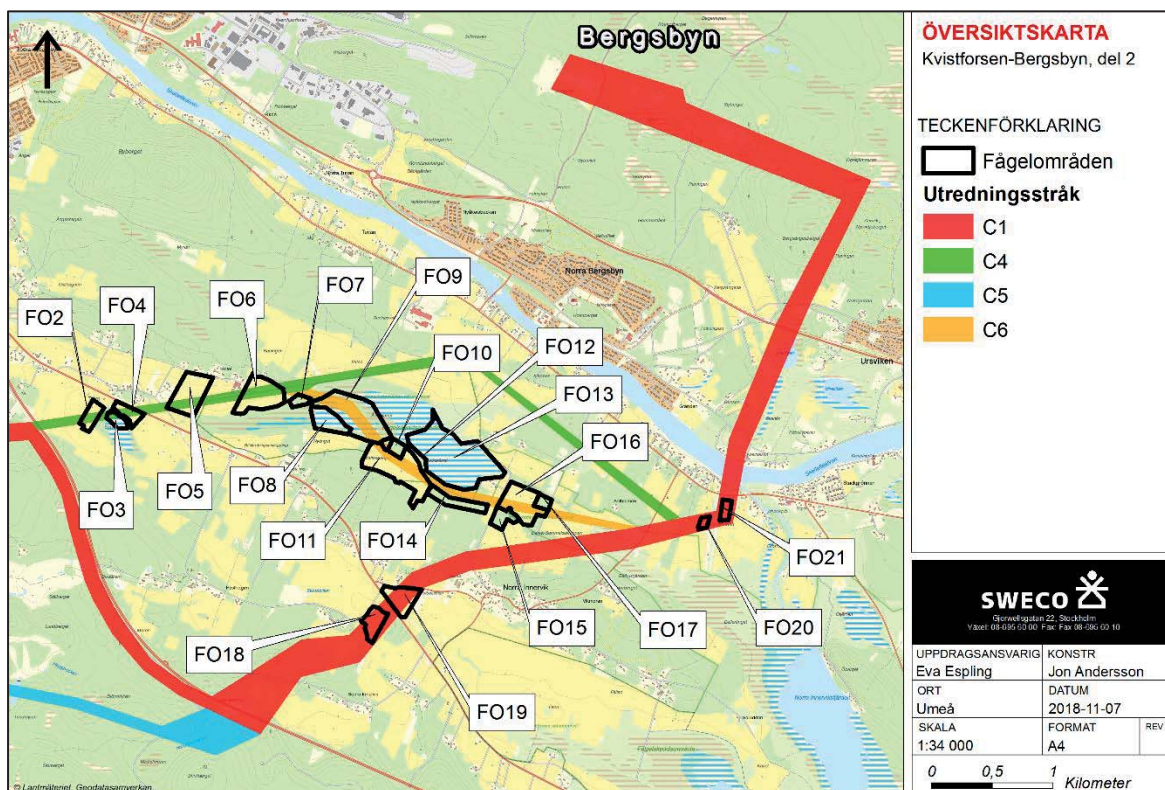
Figur 3-3 Två av de orrar som sågs på den södra spelplatsen.

3.3 Inventering av fåglar i jordbruksmarker

I denna del presenteras resultatet från fågelinventeringarna i jordbruksmarkerna, som genomfördes 22-29 maj 2018. Resultaten är ordnade per fågelområden (FO1-FO21). För att se den geografiska spridningen av fågelområdena, se Figur 3-4 och 3-5.

Figur 3-4. Karta som visar den geografiska placeringen för fågelområde (FVO) 1.

Figur 3-5. Karta som visar den geografiska placeringen för fågelområde (FVO) 2-21.

Fågelområdena är avgränsade områden utformade utifrån avstånd till ledningsgatan och möjligheten att inventera fågelarter i jordbrukslandskapet. I denna del presenteras resultatet från fågelinventeringarna i jordbruksmarkerna ordnade per fågelområden (FO1 – FO21).

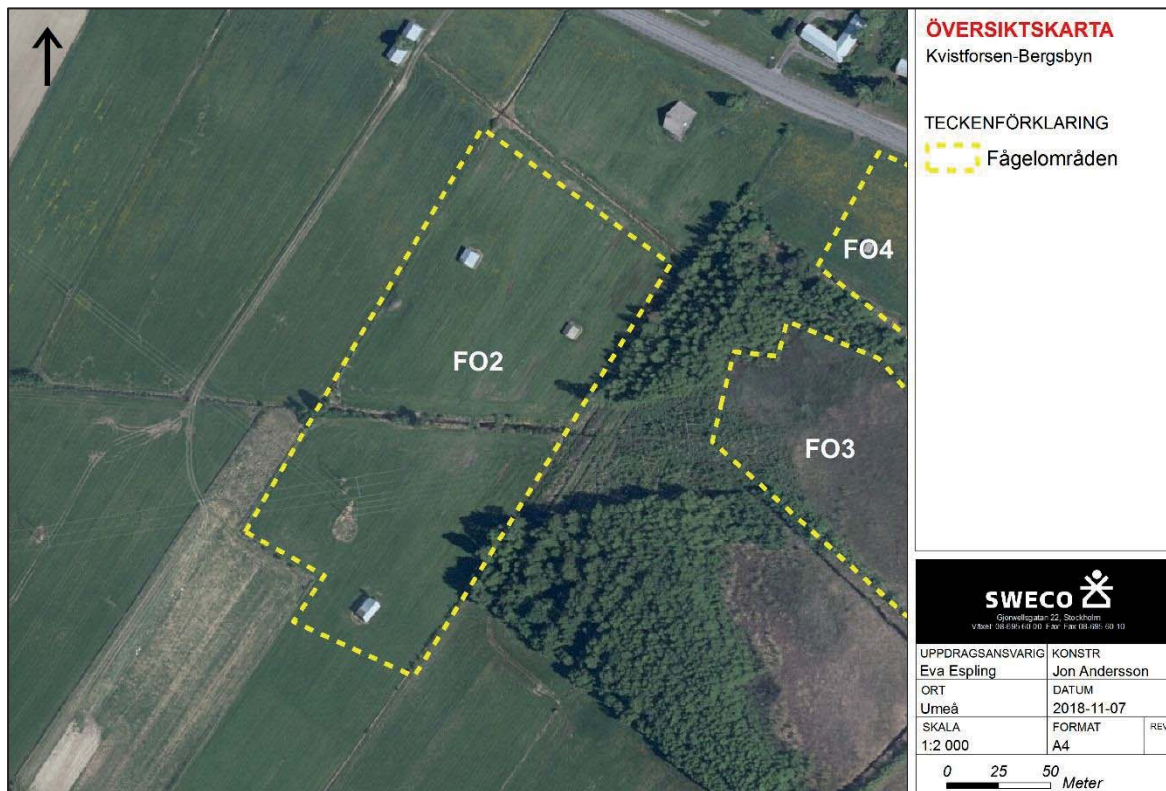
3.3.1 FO 1

Figur 3-6. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 1.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Gulspurv (VU)	1	Spel/sång
Trädgårdssångare	1	Spel/sång
Lövsångare	2	Spel/sång
Björktrast	1	Spel/sång
Bofink	1	Spel/sång
Gök	1	Spel/sång
Rödvingetrast	1	Spel/sång
Gransångare	1	Spel/sång

3.3.2 FO 2

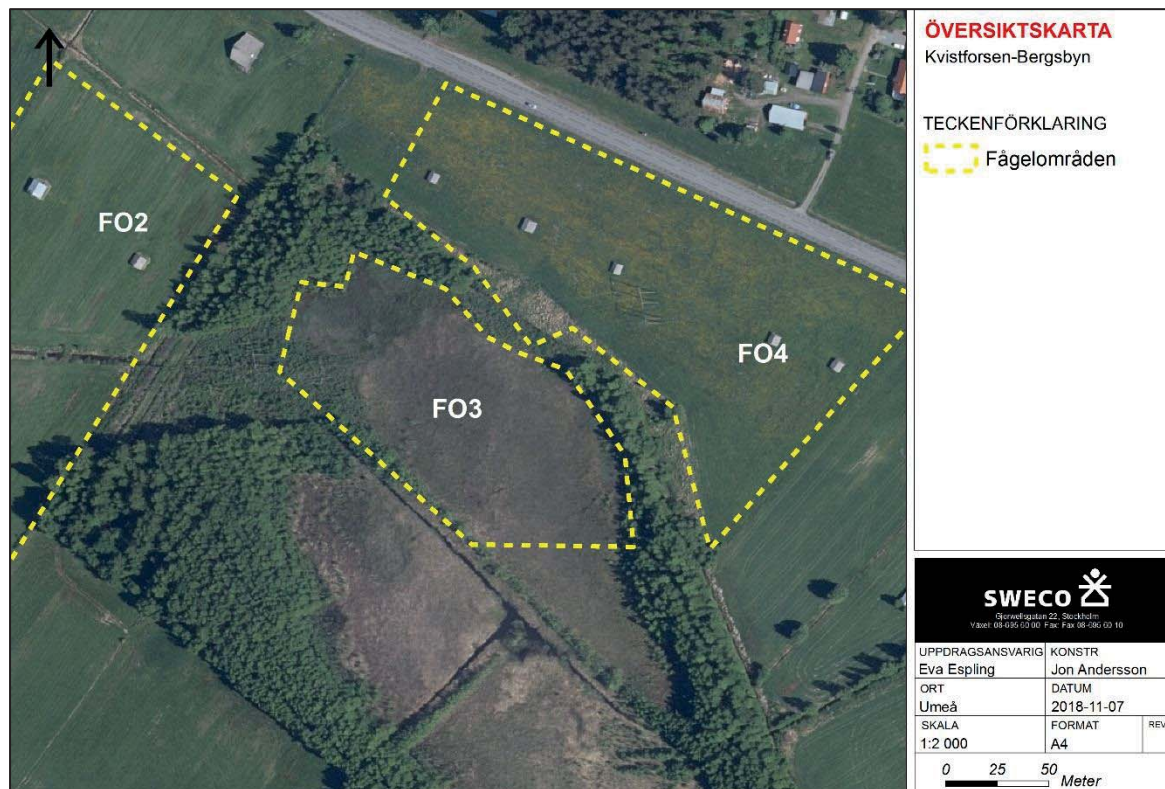

Figur 3-7. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 2.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Tornfalk*	2	Ruvande
Storspov (NT)	1	Stationär
Ärtsångare	1	Spel/sång
Gulspurv (VU)	1	Spel/sång
Sånglärka (NT)	1	Spel/sång
Kaja	1	Spel/sång
Buskskvätta (NT)	1	Spel/sång

*art som lagts mycket resurser på

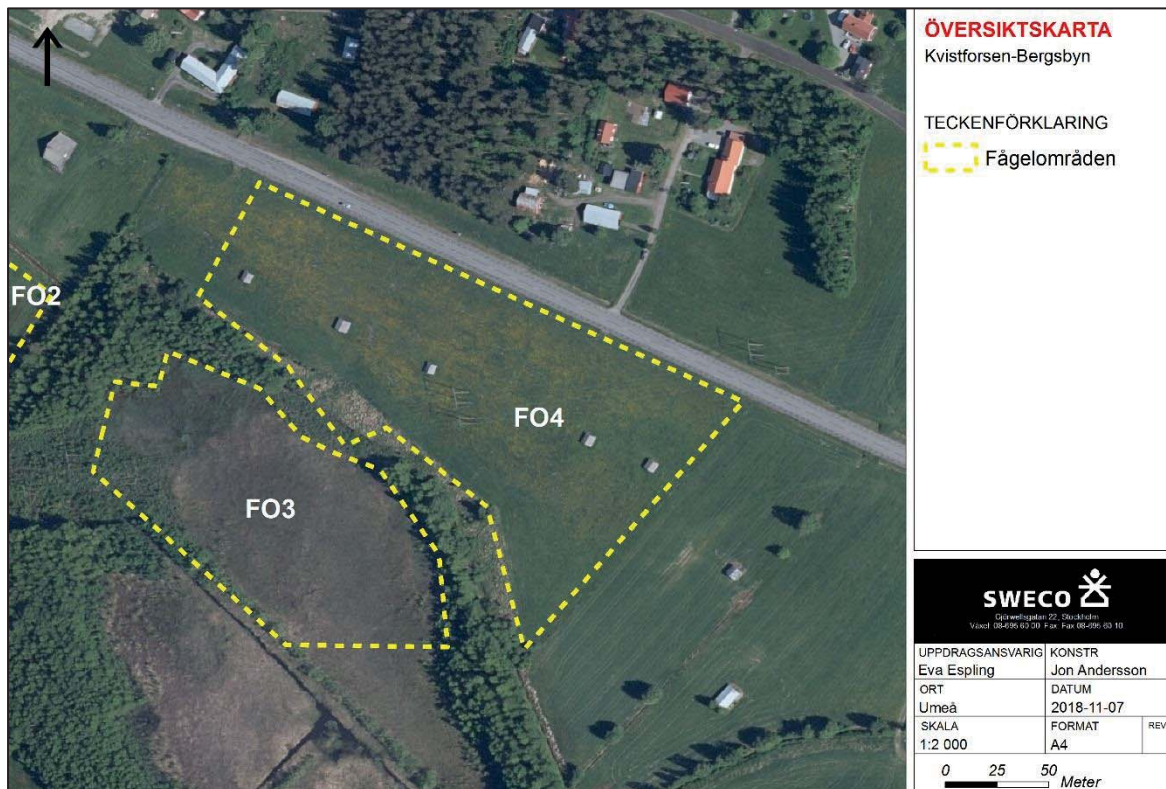
3.3.3 FO 3

Figur 3-8. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 3.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Sävspurv (VU)	1	Spel/sång
Lövsångare	3	Spel/sång
Bofink	2	Spel/sång
Talgoxe	1	Stationär

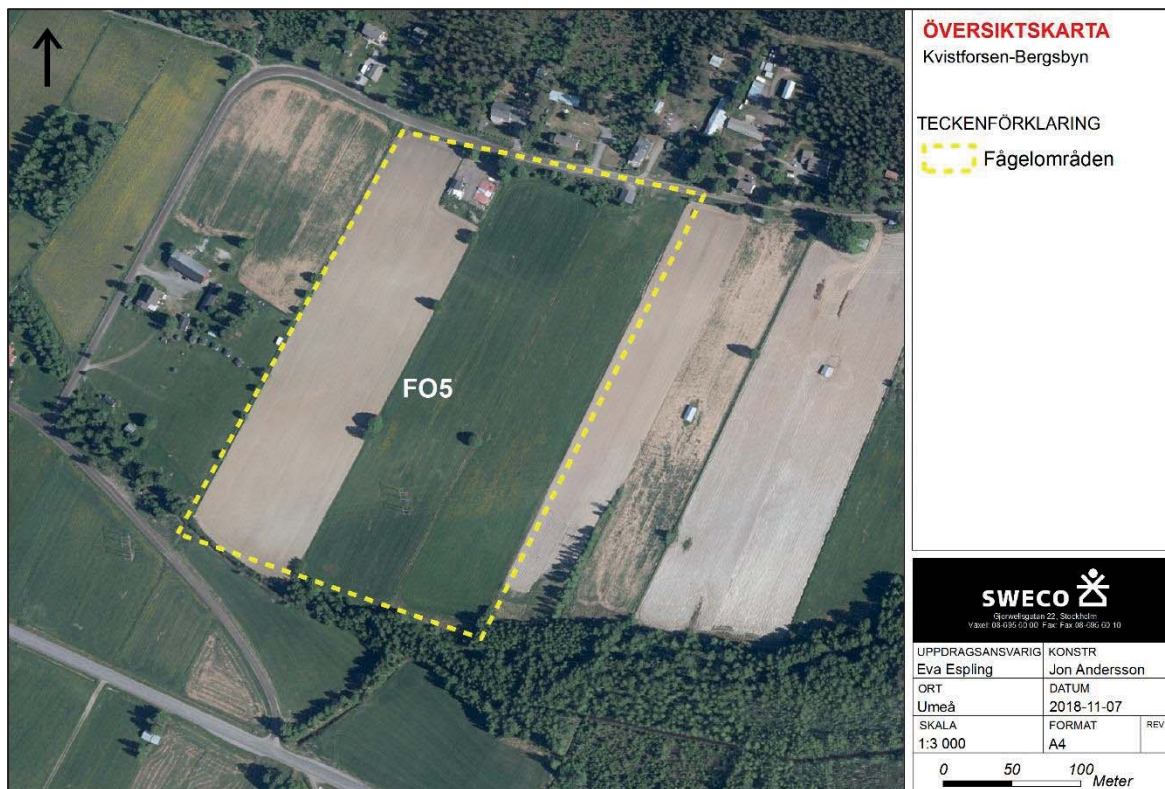
3.3.4 FO 4

Figur 3-9. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 4.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Jorduggla (FD)	1	Födösökande
Tofsvipa	1	Stationär
Gulspurv (VU)	1	Spel/sång

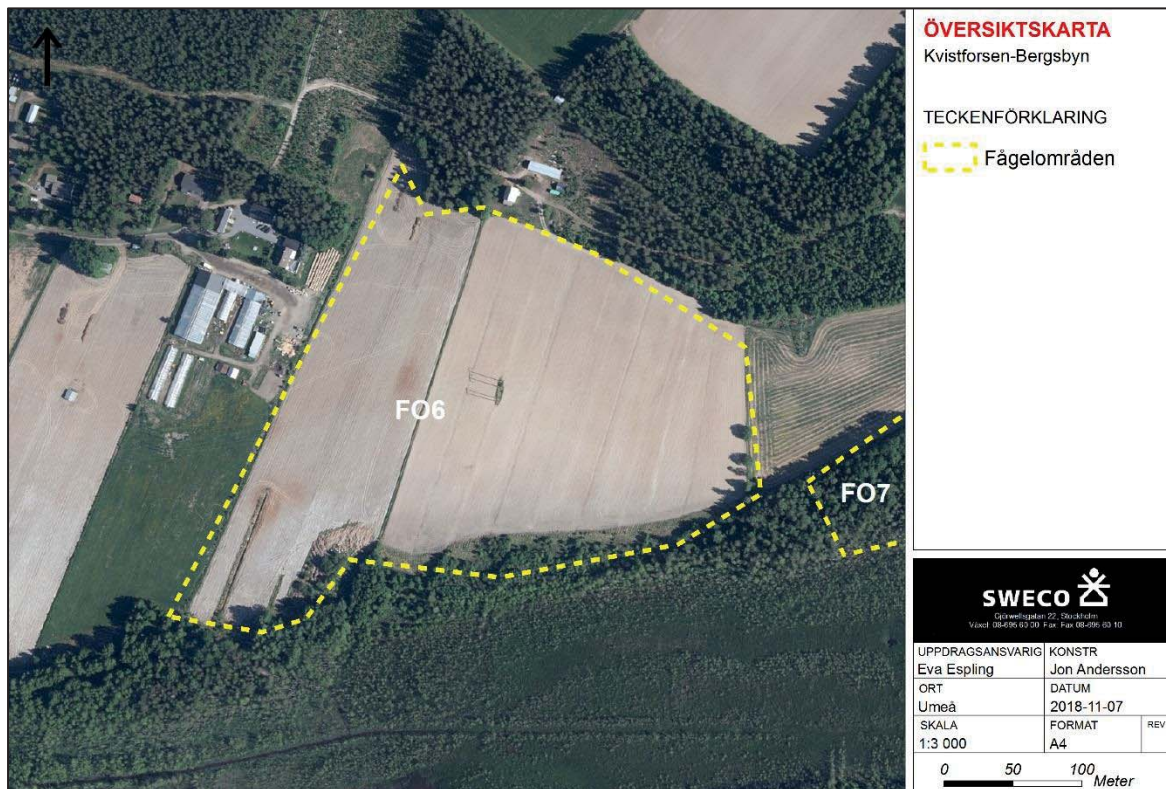
3.3.5 FO 5

Figur 3-10. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 5.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Storspov (NT)	2	Stationär

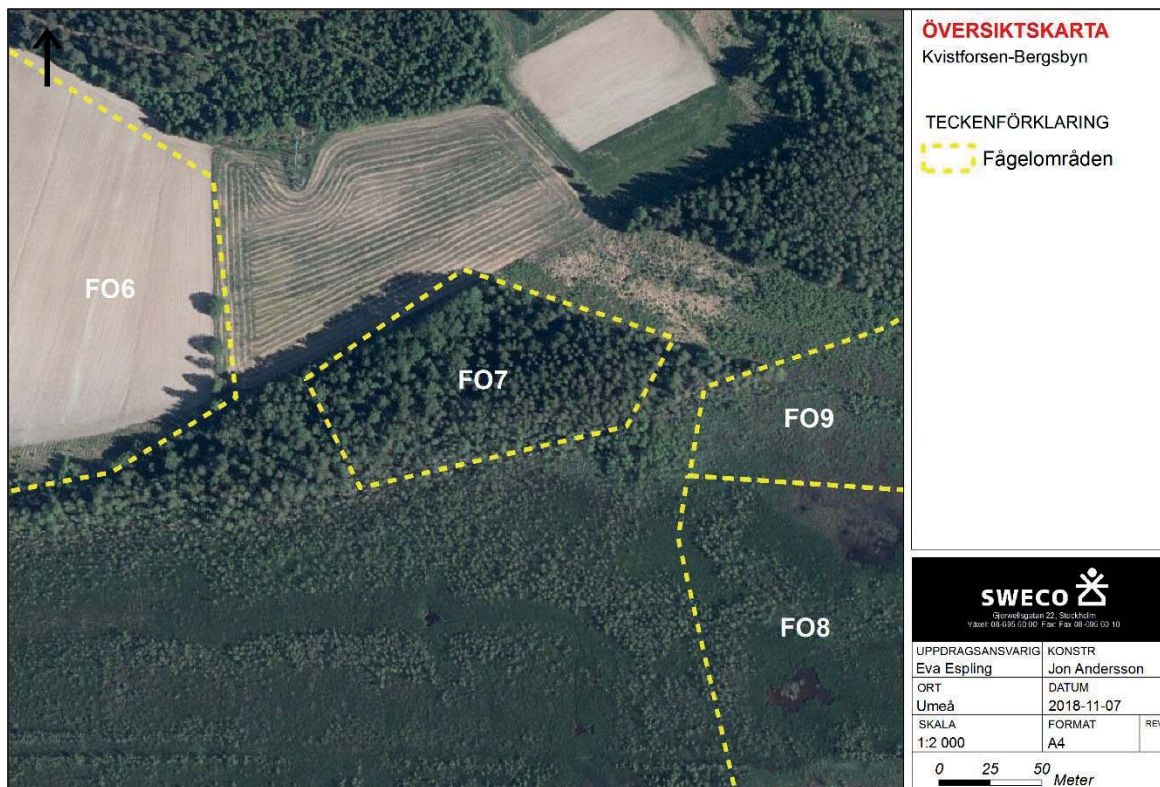
3.3.6 FO 6

Figur 3-11. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 6.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Buskskvätta (NT)	1	Spel/sång

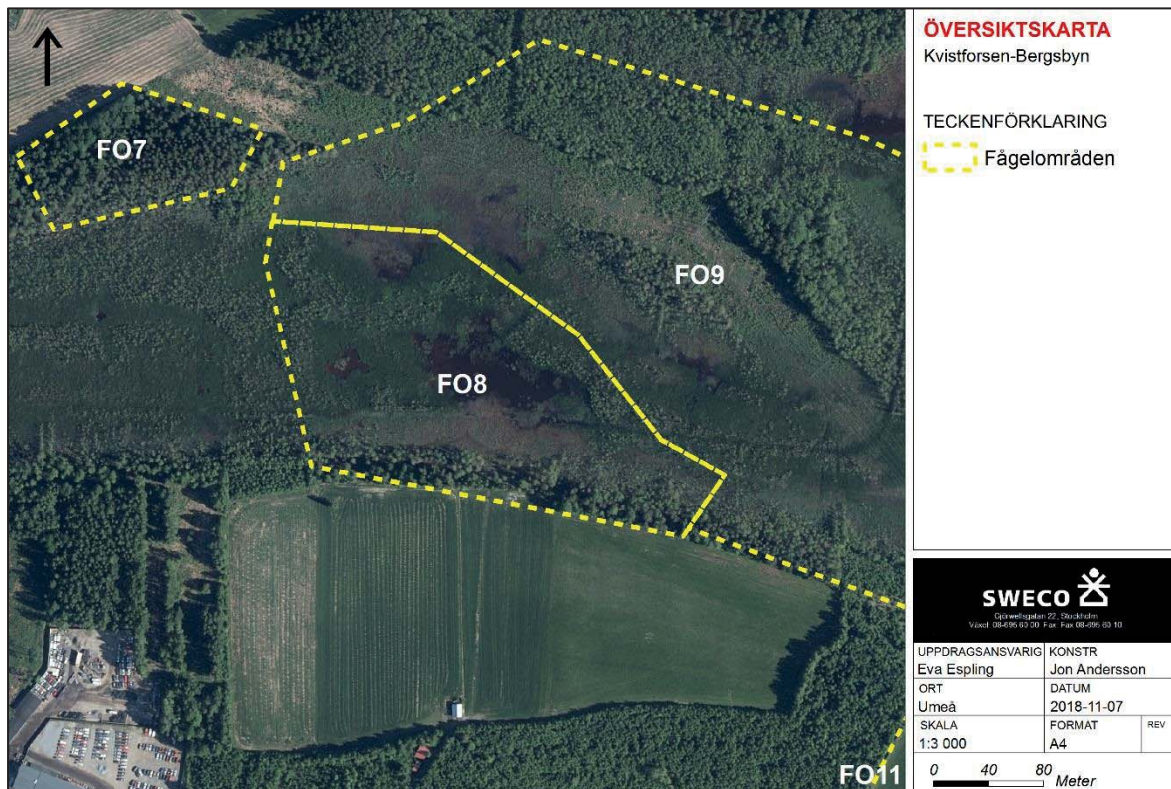
3.3.7 FO 7

Figur 3-12. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 7.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Rödhake	1	Spel/sång
Talltita	1	Spel/sång
Svartvit flugsnappare	1	Spel/sång
Större hackspett	1	Spel/sång
Kungsfågel (VU)	1	Spel/sång

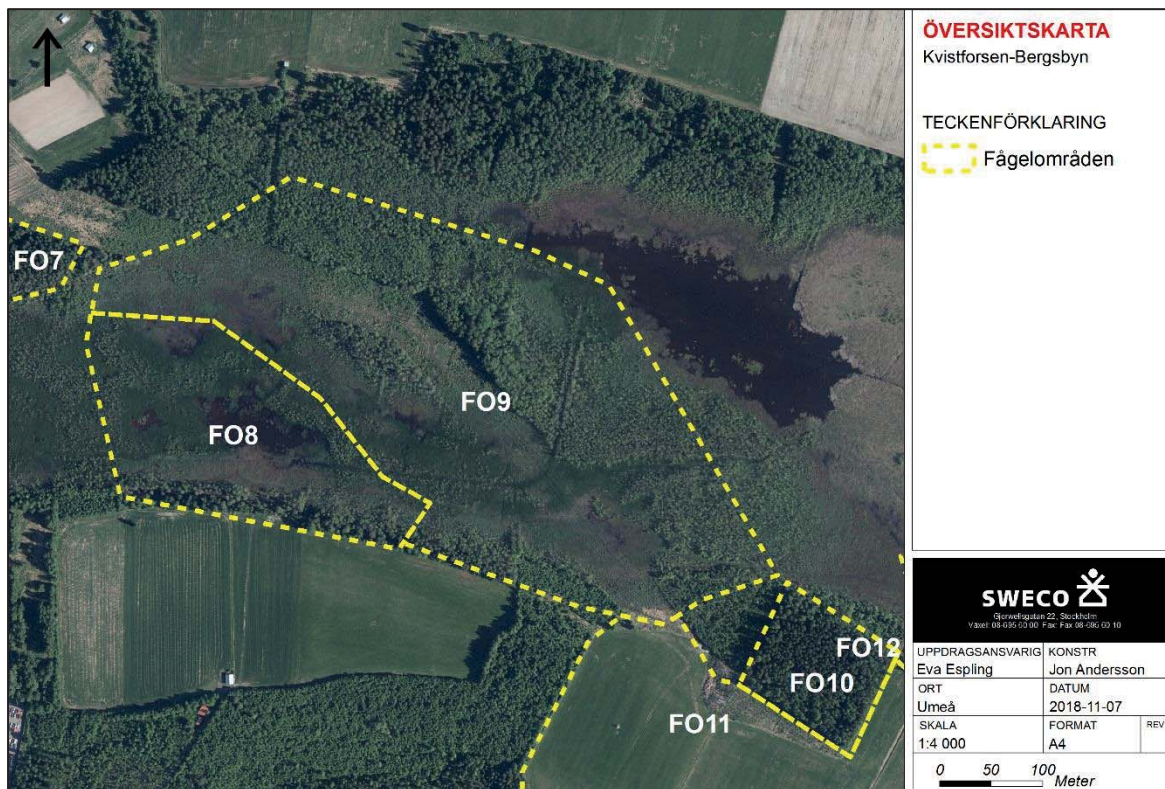
3.3.8 FO 8

Figur 3-13. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 8.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Grönbena (FD)	5	Stationär
Knipa	3	Stationär
Sävspurv (VU)	2	Stationär
Kricka	4	Stationär
Skogssnäppa	1	Stationär
Enkelbeckasin	2	Spel/sång
Kanadagås	1	ruvande

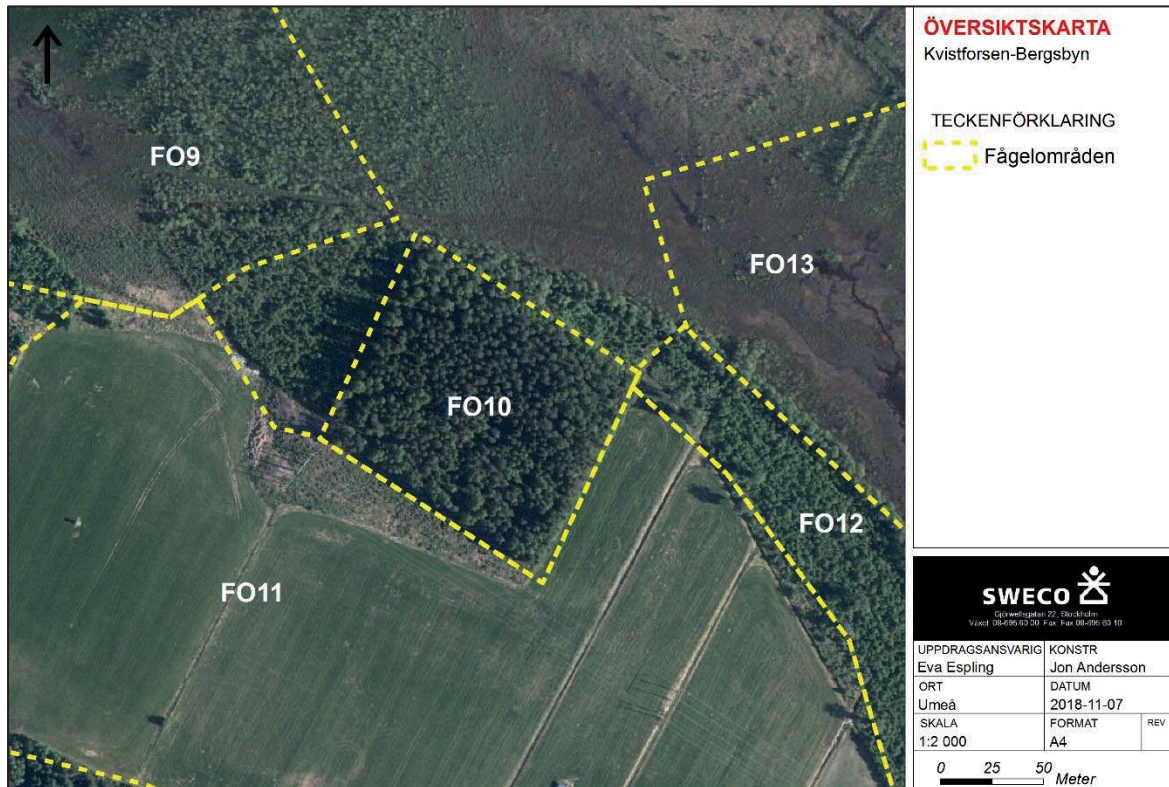
3.3.9 FO 9

Figur 3-14. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 9.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Småspov	13	Sträckande NV
Blå kärrhök (NT,FD)	1	Sträckande NV
Trana (NT)	1	Förbiflygande
Enkelbeckasin	1	Spel/sång
Sävspurv (VU)	1	Spel/sång

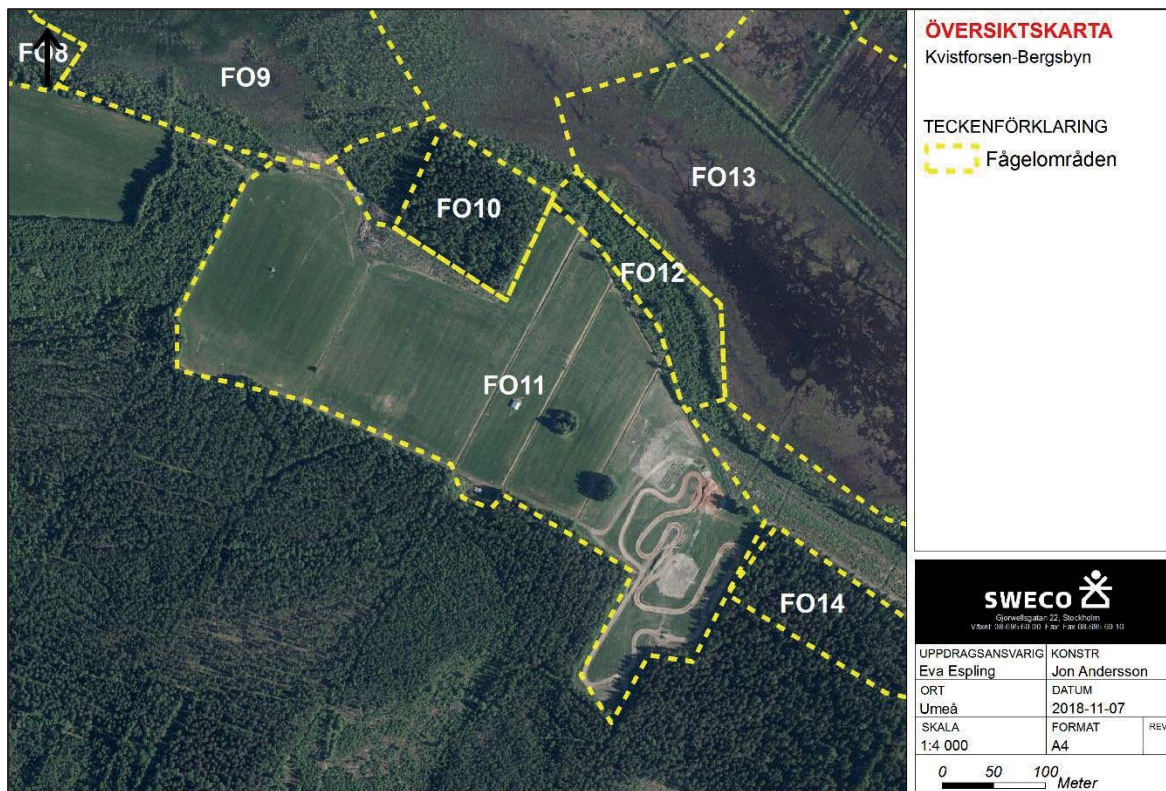
3.3.10 FO 10

Figur 3-15. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 10.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Järnsparv	1	Spel/sång
Trädpiplärka	1	Spel/sång

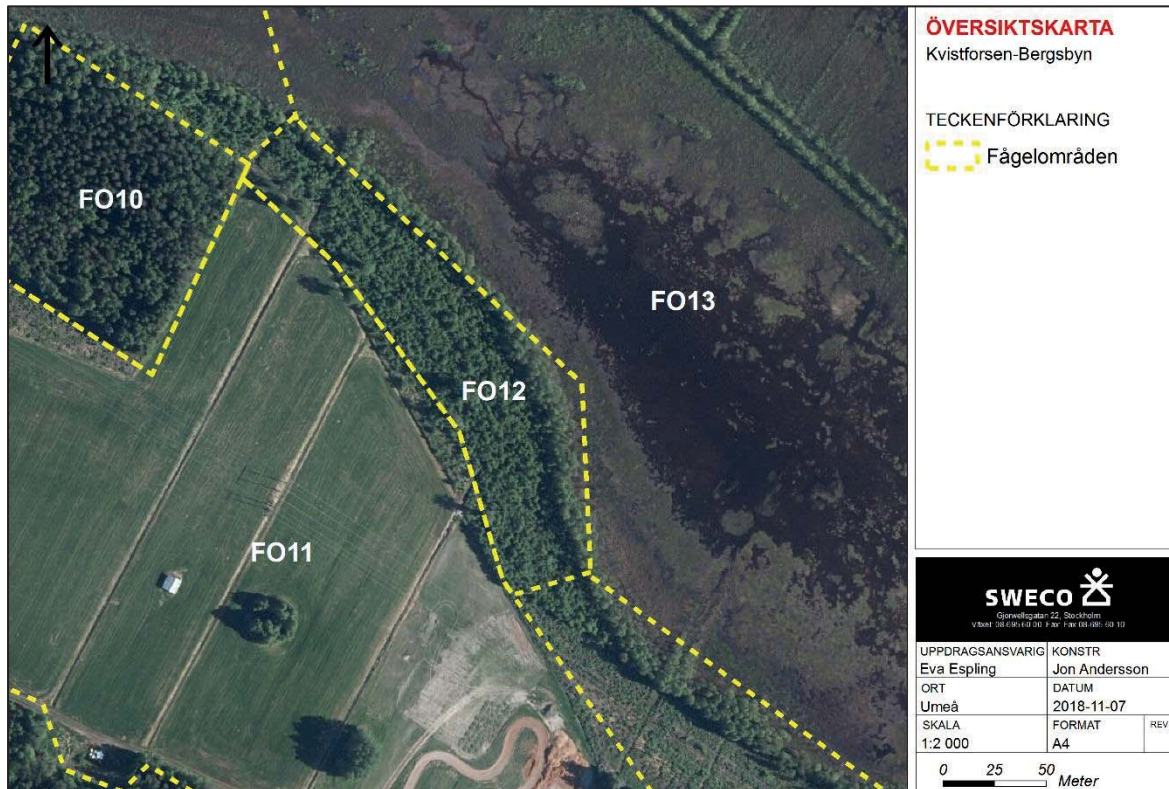
3.3.11 FO 11

Figur 3-16. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 11.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Storspov (NT)	2	Stationär

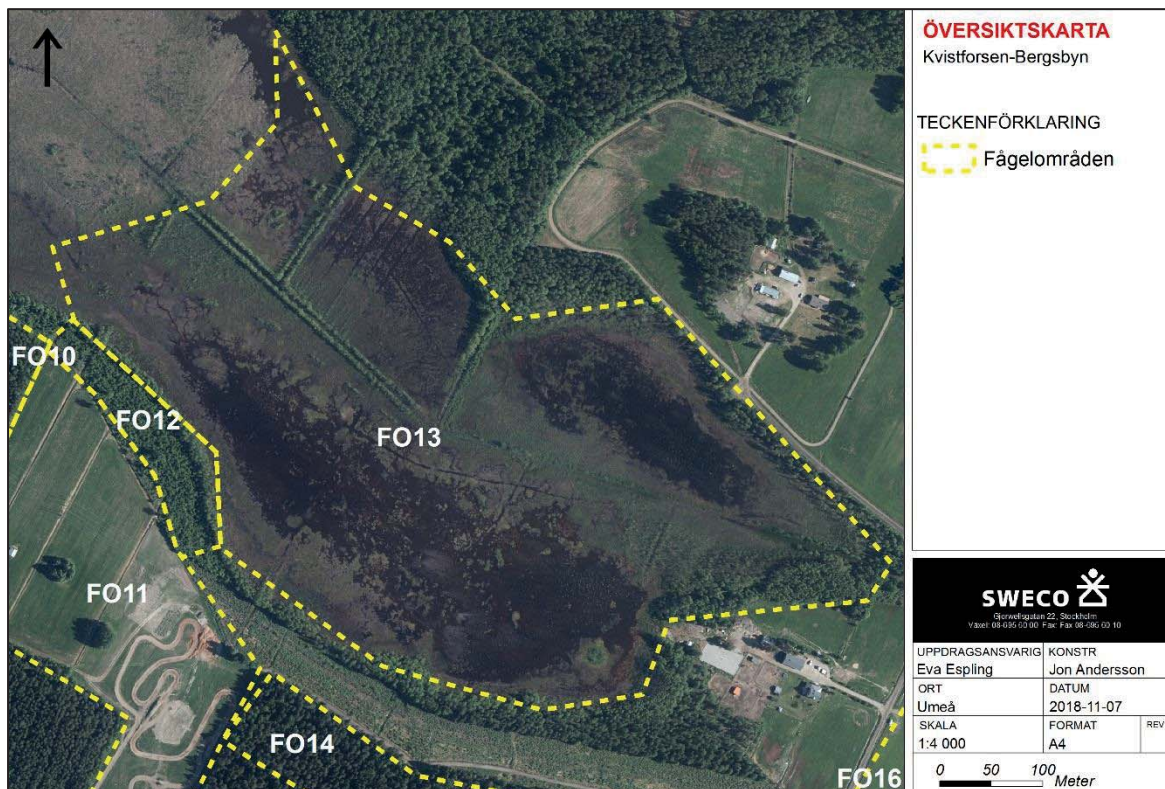
3.3.12 FO 12

Figur 3-17. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 12.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Ärtsångare	1	Spel/sång
Lövsångare	1	Spel/sång

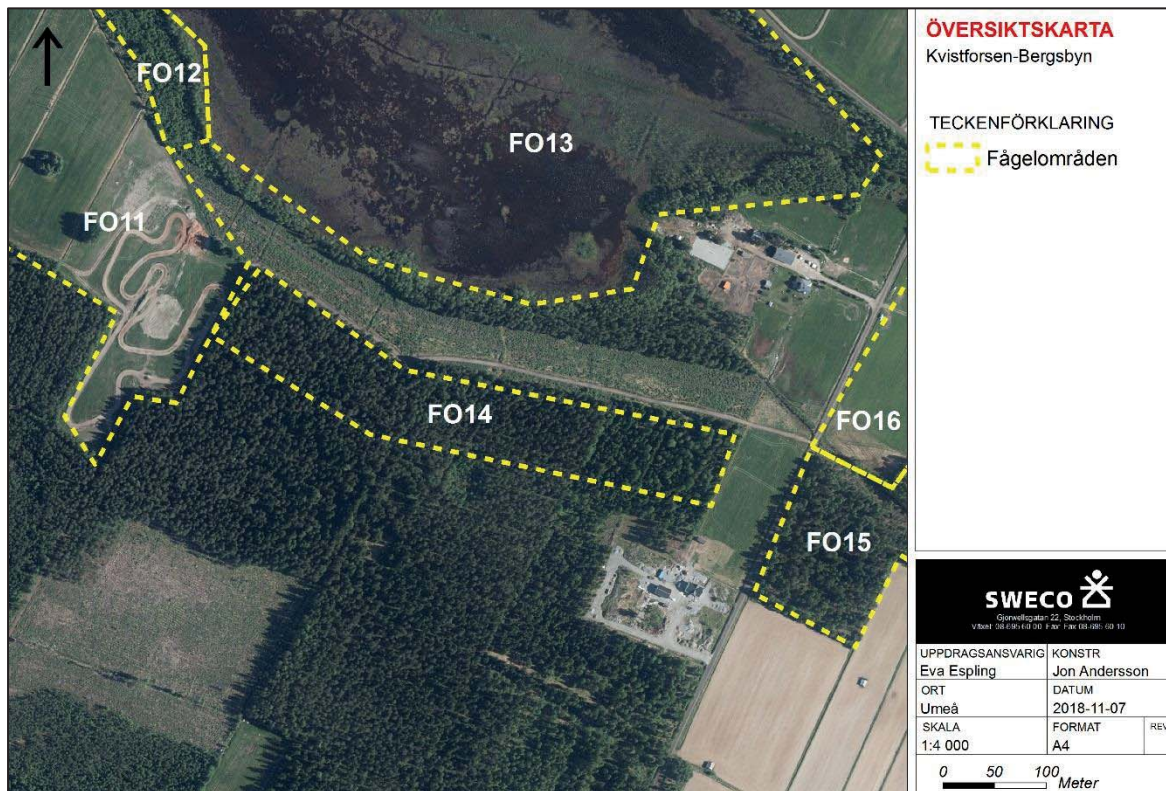
3.3.13 FO 13

Figur 3-18. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 13.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Svarthakedopping (FD)	2	Stationär
Grönbena (FD)	1	Spel/sång
Kanadagås	1	ruvande
Gluttsnäppa	1	Spel/sång
Svartsnäppa	1	Spel/sång
Sångsvan (FD)	2	Stationär
Vigg	8	Stationär
Dvärgmåsar (FD)	2	Stationär
Tofsvipa	2	Stationär
Storspov (NT)	2	Stationär
Grågås	2	Förflygande

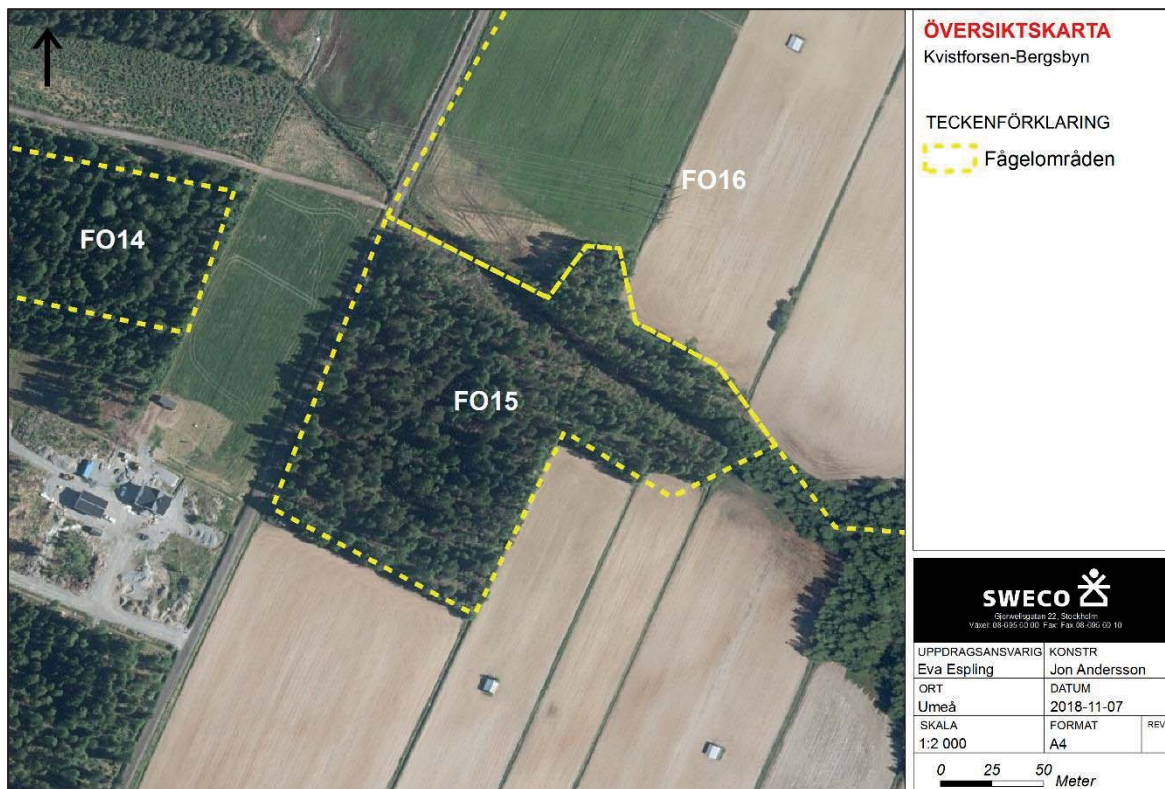
3.3.14 FO 14

Figur 3-19. Detalj-karta som visar fågelområde (FO) 14.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Lövsångare	1	Spel/sång
Rödstjärt	1	Spel/sång
Kricka	2	Stationär
Gråsiska	1	Förbiflygande
Korsnäbb sp.	1	Förbiflygande
Kungsfågel (VU)	1	Spel/sång
Järnsparv	1	Spel/sång
Taltrast	1	Spel/sång

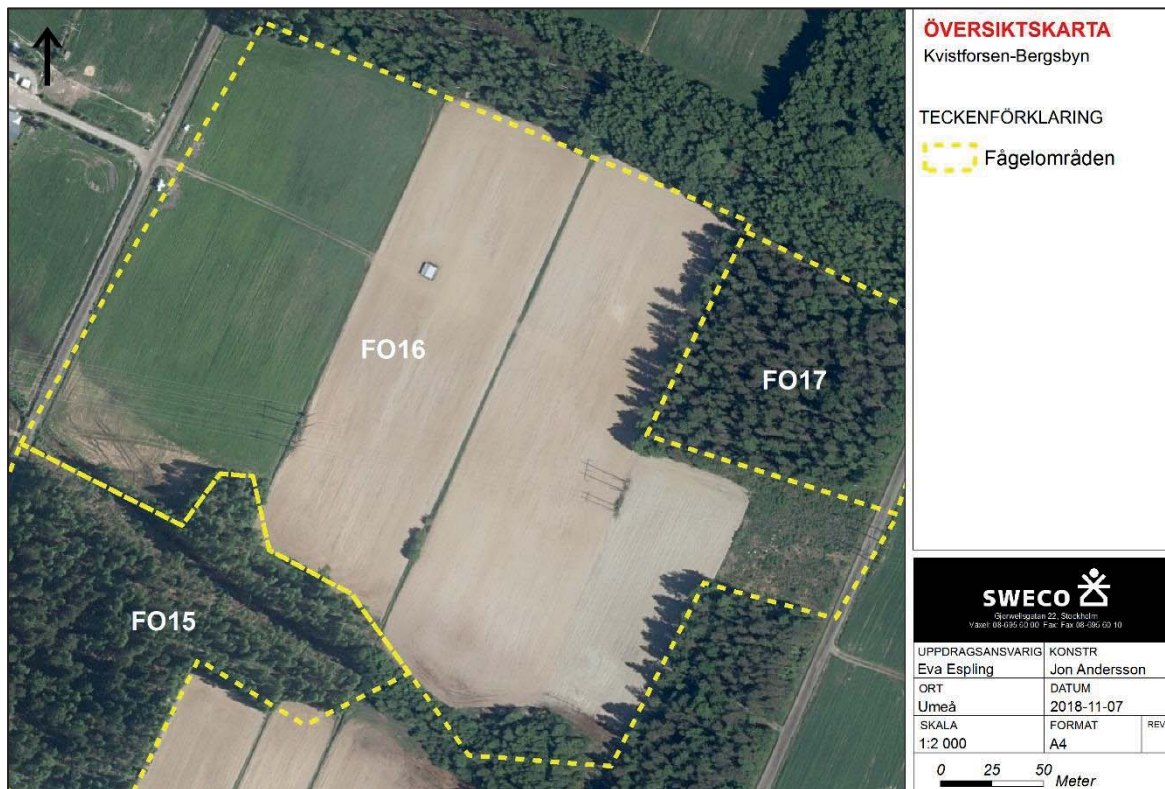
3.3.15 FO 15

Figur 3-20. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 15.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Gulsparv (VU)	1	Stationär

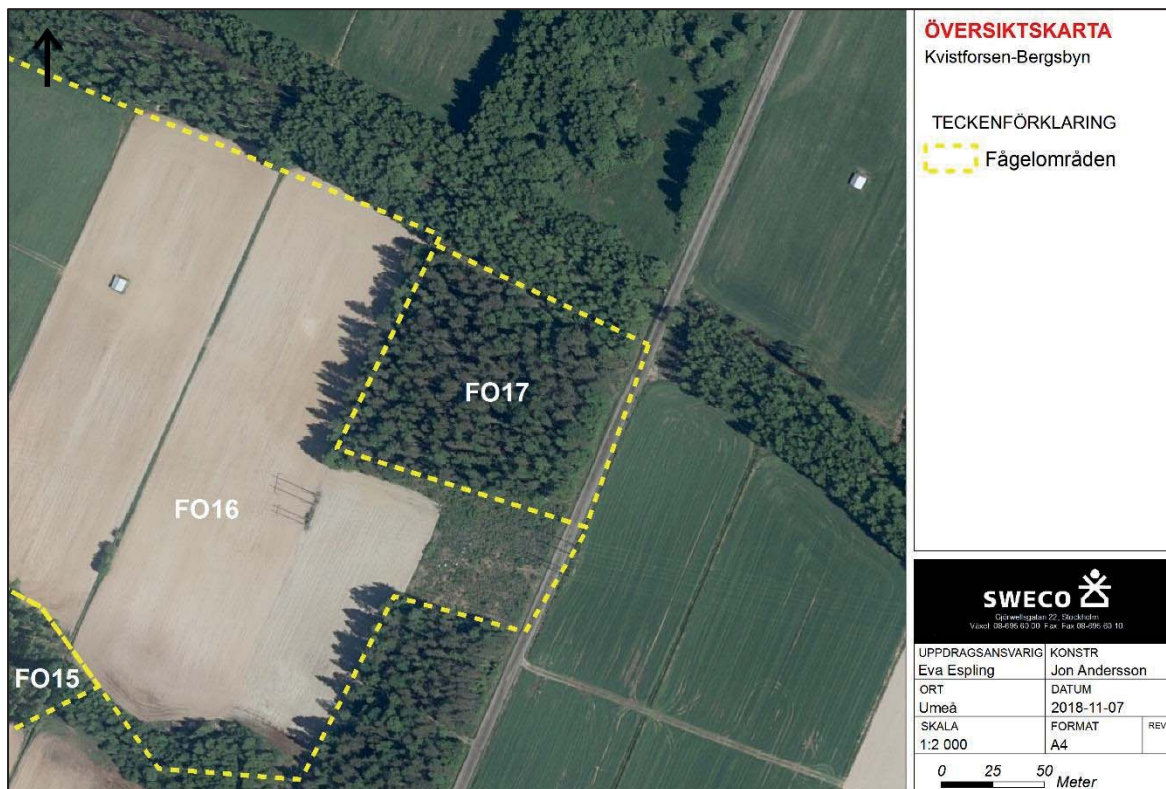
3.3.16 FO 16

Figur 3-21. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 16.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Storspov (NT)	2	Stationär
Sånglärka (NT)	1	Spel/sång
Blåsand	10	Förbiflygande
Grönbena (FD)	1	Spel/sång
Ängspiplärka (NT)	1	Förbiflygande
Ljungpipare (FD)	1	Spel/sång
Enkelbeckasin	1	Spel/sång
Dubbeltrast	1	Förbiflygande

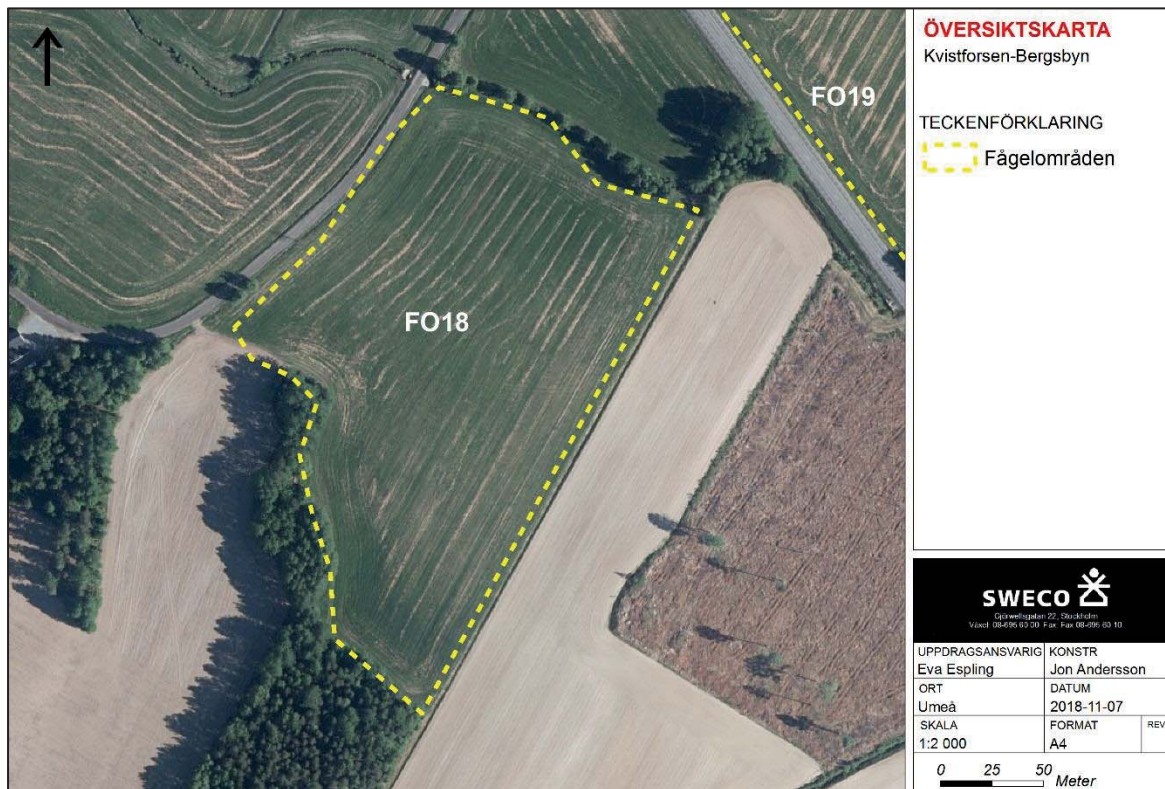
3.3.17 FO 17

Figur 3-22. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 17.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Gransångare	1	Spel/sång
Koltrast	1	Spel/sång
Trädpiplärka	1	Spel/sång

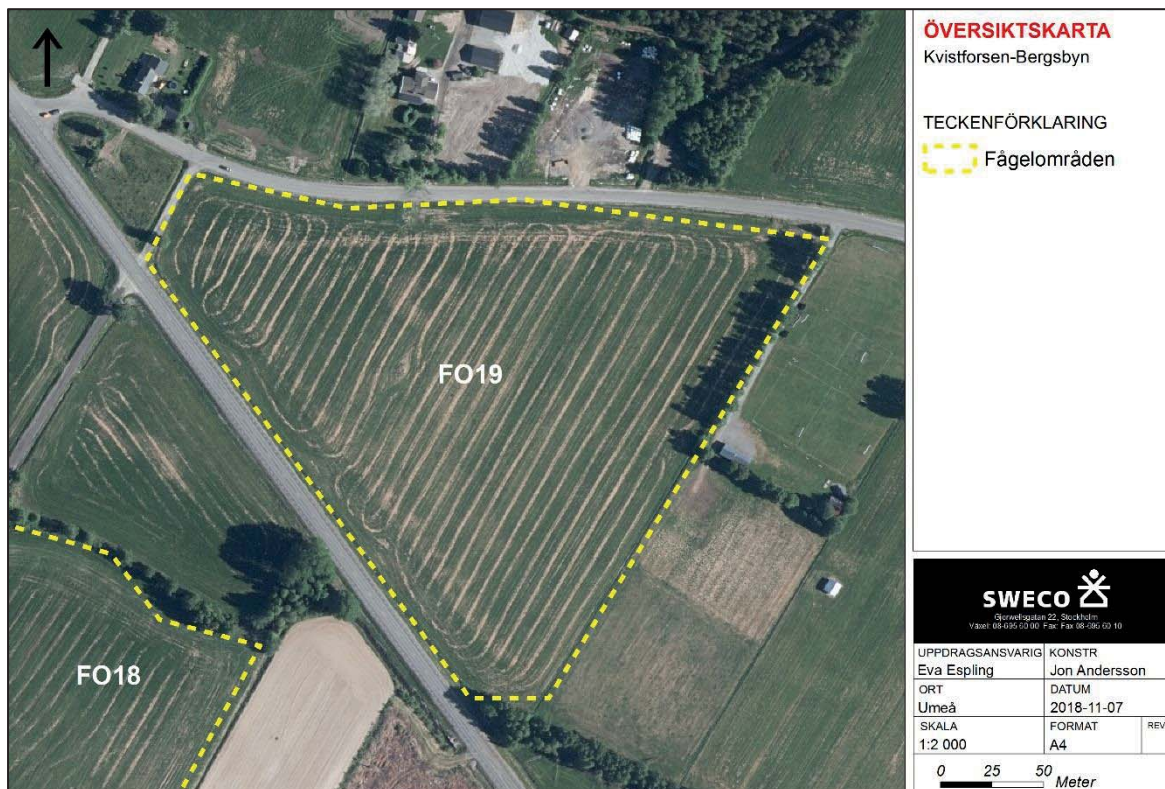
3.3.18 FO 18

Figur 3-23. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 18.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Sånglärka (NT)	2	Spel/sång
Buskskvätta (NT)	1	Spel/sång
Lövsångare	1	Spel/sång
Gulsparr (VU)	1	Spel/sång
Stare (VU)	6	Stationär
Tofsvipa	1	Permanent revir
Skrattmå	3	Förflygande
Fiskmå	3	Födosökande
Kråka	1	Födosökande
Gluttsnäppa	1	Spel/sång

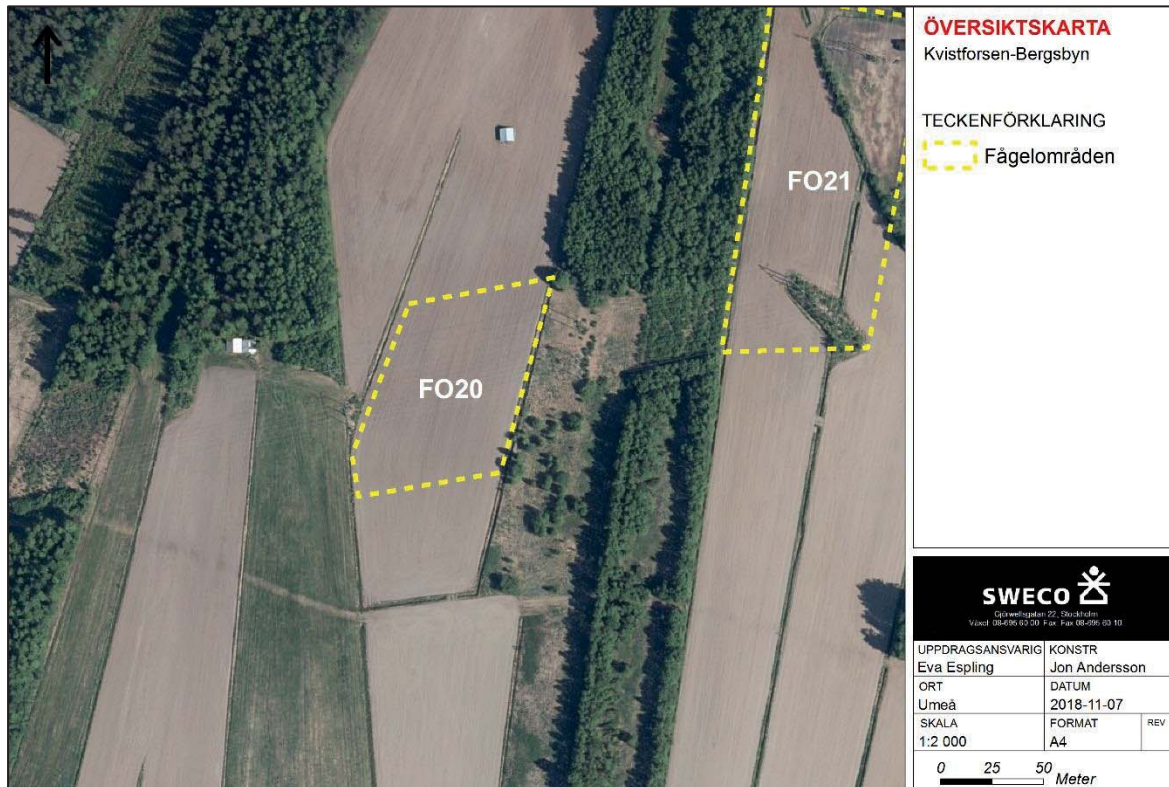
3.3.19 FO 19

Figur 3-24. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 19.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Storspov (NT)	1	Stationär
Gulspurv (VU)	1	Spel/sång
Svartvit flugsnappare	1	Spel/sång

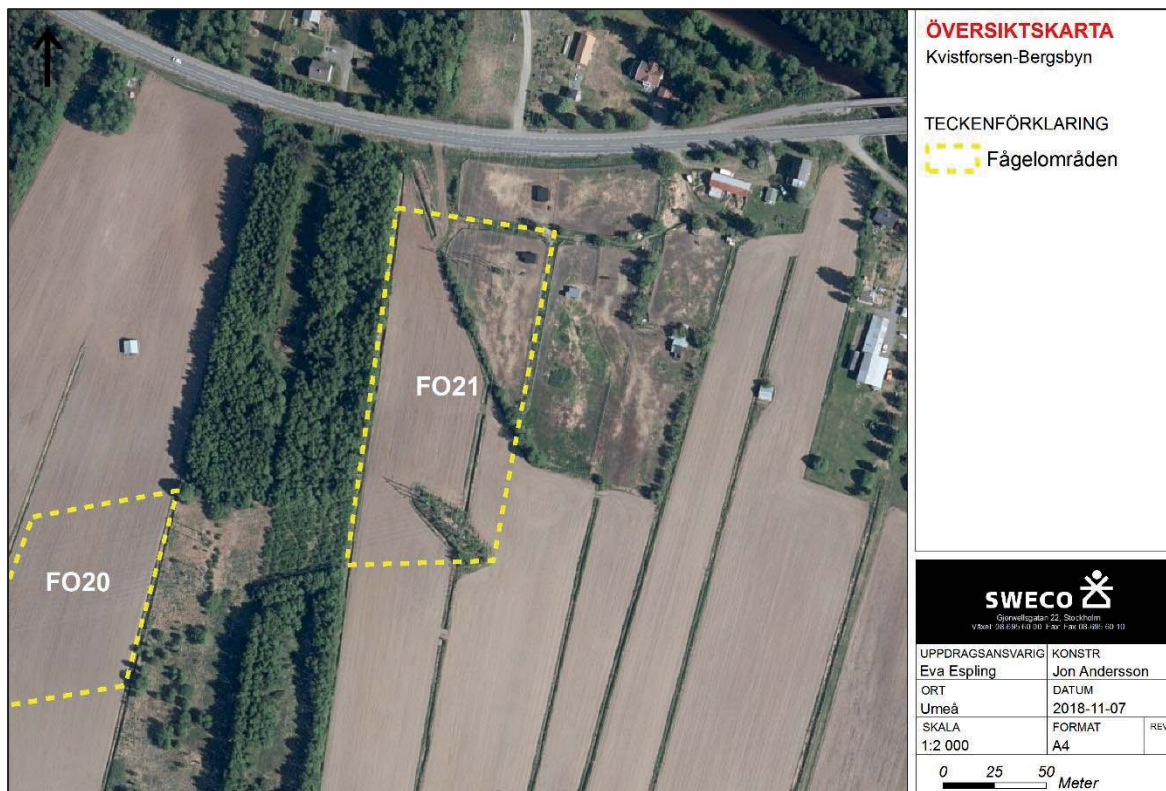
3.3.20 FO 20

Figur 3-25. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 20.

Artnamn	Antal	Aktivitet
Gulspurv (VU)	1	Spel/sång
Sånglärka (NT)	1	Spel/sång

3.3.21 FO 21

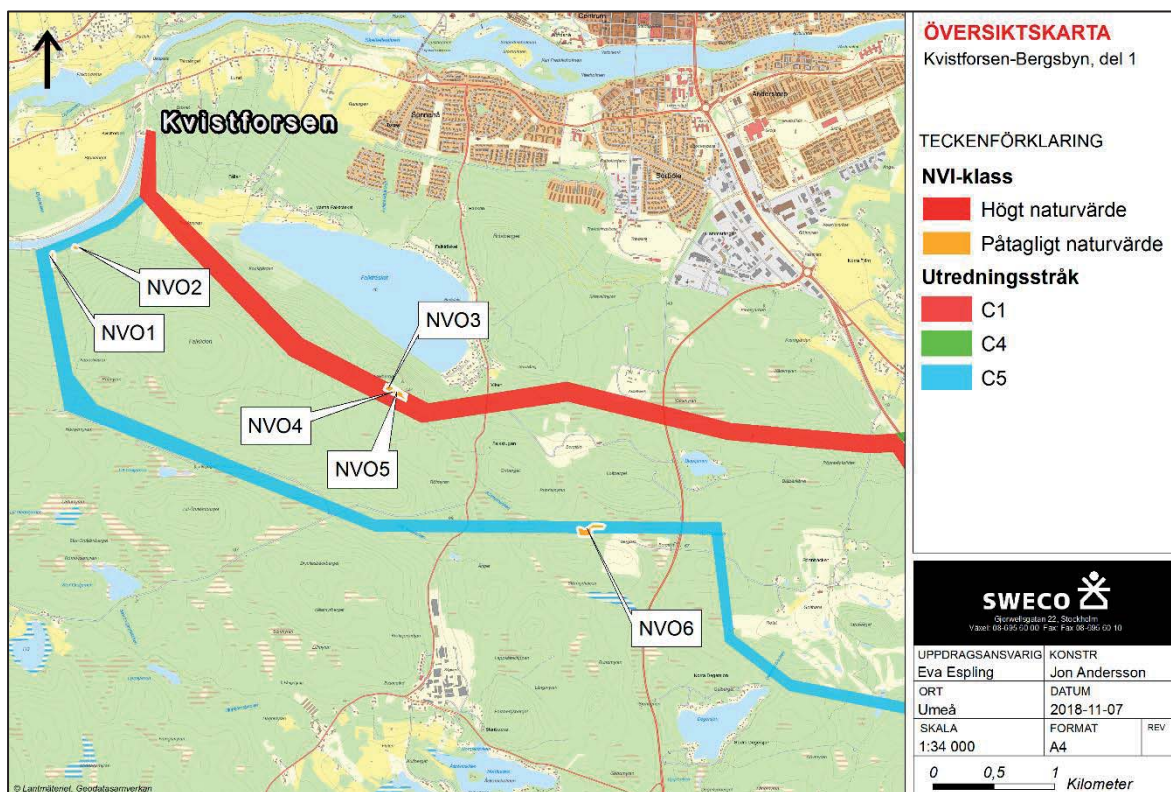

Figur 3-26. Detaljkarta som visar fågelområde (FO) 21.

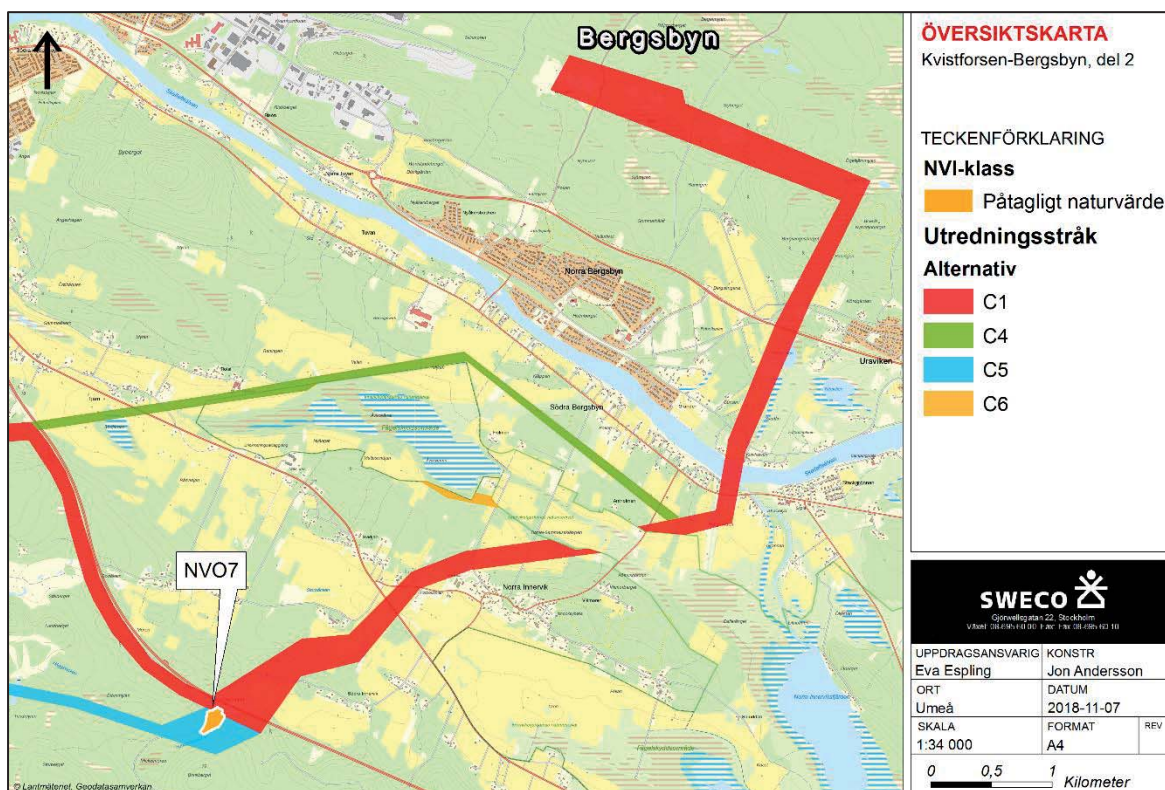
Artnamn	Antal	Aktivitet
Gulspurv (VU)	1	Spel/sång
Grågås	2	Födosökande
Trana (NT)	1	Permanent revir
Rosenfink (VU)	1	Spel/sång
Stare (VU)	1	Förflygande

4 Naturvärdesinventering i fält

I denna del presenteras resultatet från naturvärdesinventeringarna (figur 4-1 och 4-2). Resultaten är ordnade per naturvärdesobjekt (NVO1 – NVO7).

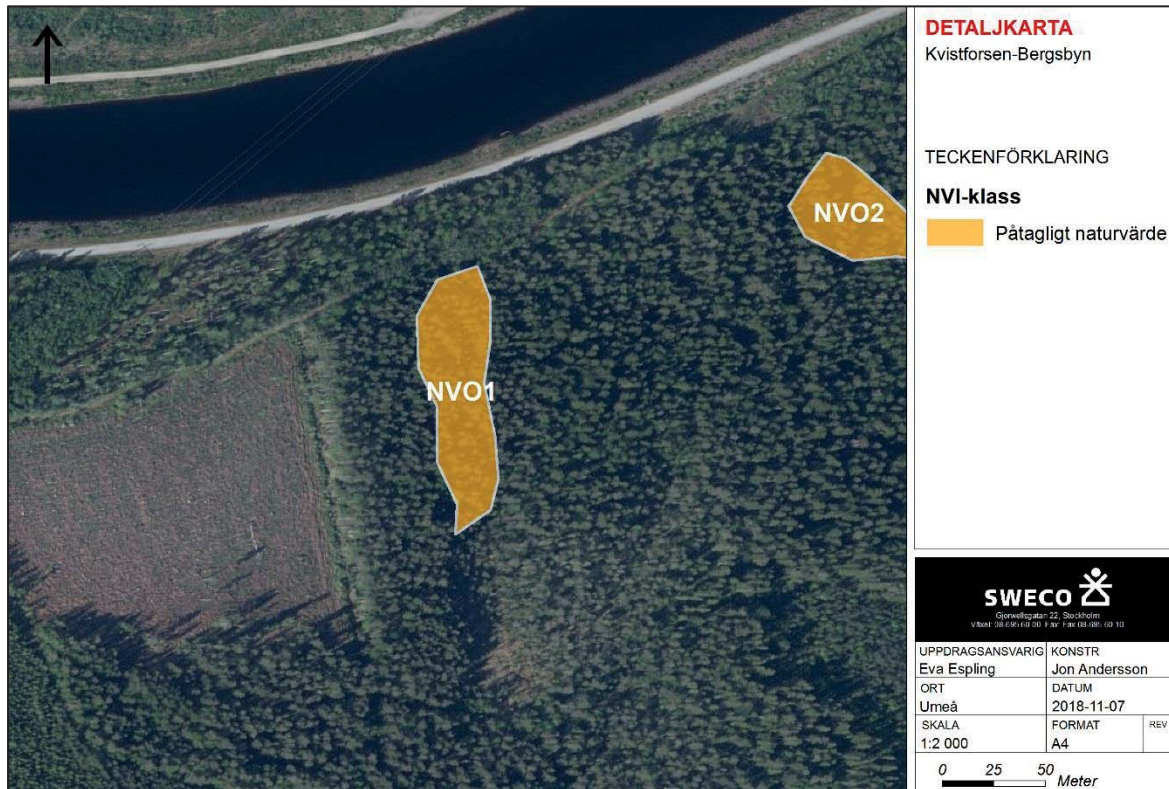
Figur 4-1. Översiktskarta som visar naturvärdesobjekt (NVO) 1-6.

Figur 4-2. Översiktskarta som visar naturvärdesobjekt (NVO) 7.

Enligt standarden för naturvärdesinventering avgränsas områden med likartad karaktär och naturvärde i naturvärdesobjekt (NVO). Dessa redovisas med kartor och beskrivning nedan.

4.1 NVO 1

Figur 4-3. Detaljkarta som visar naturvärdesobjekt (NVO) 1.

Figur 4-4. Barrblandskogen och en strätta i förgrunden.

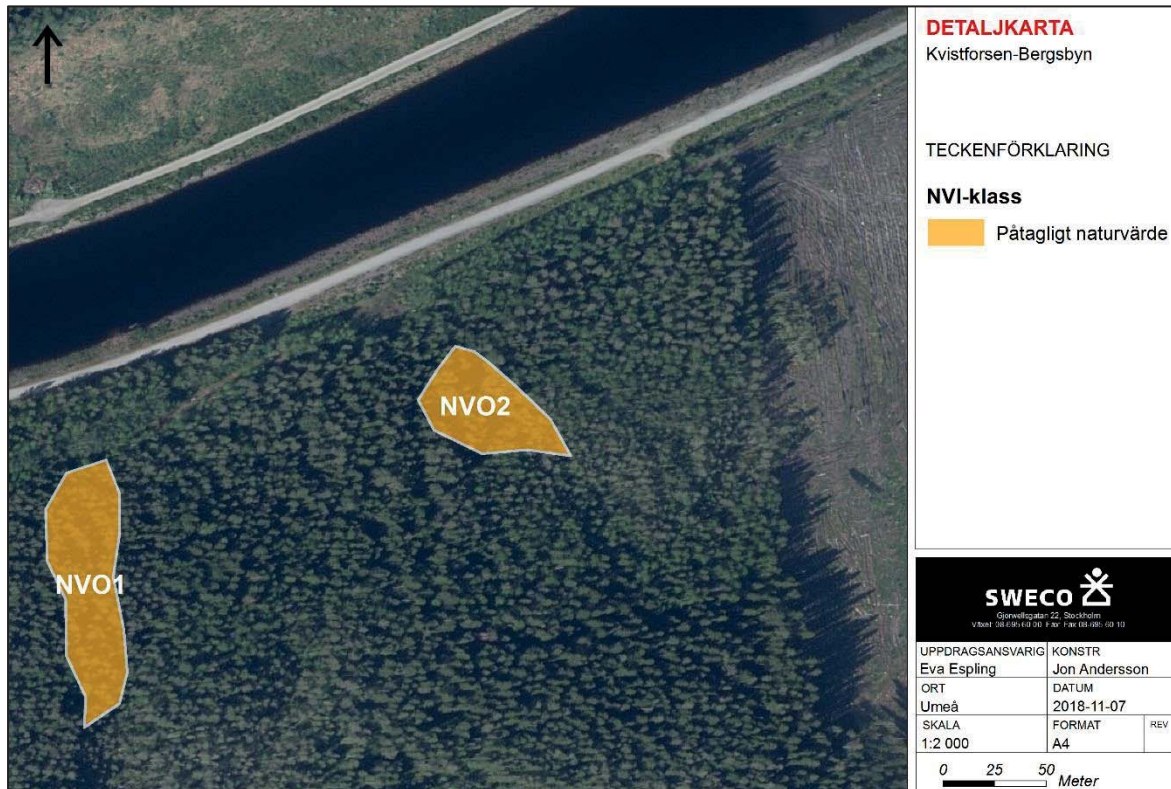
Beskrivning

Frodigt fuktdrag med vegetation av stenbär, ekbräken, skogsfräken och skogsbräken. Här växer även ormbär, strätta, hallon och knärot. I bottenskiktet finns bitvis hakmossa. Skogen utgörs av ett barrblandbestånd med en ålder runt 80-100 år. Trots låg ålder är skogen reslig. Skogen är dock genomhuggen och underröjd. Död ved saknas förutom närmast kärret där det finns både lågor av gran och döda stående tallar. Kärret är sannolikt intermediärt-rikt med rik undervegetation av skvattram, en och hägg. Där växer även hög flaskstarr samt blodrot och stenbär. Enstaka plantor av strätta finns också.

Motivering

Rikindikatorer i form av stenbär och hakmossa samt ett allmänt rikt inslag av örter gör att man trots inventeringen inte kan utesluta förekomst av ovanligare orkidéer.

4.1.1 NVO 2

Figur 4-5. Detaljkarta som visar naturvärdesobjekt (NVO) 2.

Figur 4-6. Gransumpskog.

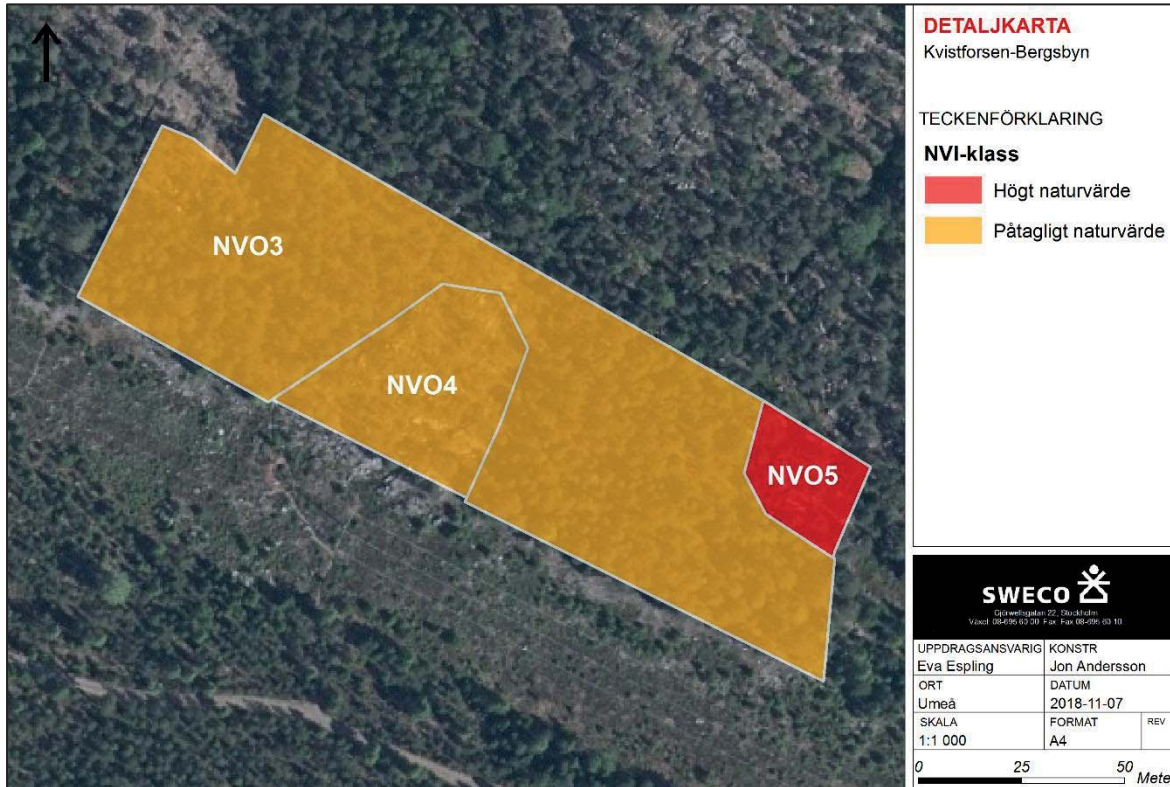
Beskrivning

Barrsumpskog med en ålder runt 100 år. Skogen självgallar hårt och det finns ett antal grövre granlågor på platsen. På den fuktiga marken växer vitmossor och fältskiktet består av skogsfräken, blåbär och i mindre fördjupningar i marken, som antagligen är vattenfyllda under normalår växer missne och ibland även bollvitmossa. Enstaka björkhögstubbe med bohål finns.

Motivering

Liten sentida påverkan, sumpskog med liten hydrologisk påverkan, död ved.

4.1.2 NVO 3, 4 och 5

Figur 4-7. Detaljkarta som visar naturvärdesobjekt (NVO) 3,4 och 5.

Figur 4-8. Tallskog med inslag av björk på blockig moränmark.

Beskrivning

Äldre barrblandskog i svag sydvästsluttning. Marken är mager och blockig och i på vissa ställen nära på impediment. Tallarna är i regel äldre än de klenare granar som finns i beståndet. Diametervariationen är stor och så även åldern som torde ligga runt 120-140 år. Död ved finns endast sparsamt och består av stående och liggande döda tallar. Enstaka klena granlågor finns också på platsen. Skogen har blädats varvid grövre tall har gallrats ut. Enstaka klen asp finns i sluttningen. På marken växer vägg- och kvastmossa. Fältskiktet består i huvudsak av blåbär och lingon. I mindre utsträckning växer ljung.

Motivering

Tallnaturskog med avsaknad av sentida påverkan från skogsbruk, relativt hög ålder, sparsam förekomst av död ved.

Figur 4-9. Tallskog med inslag av björk på mager hållmark.

Beskrivning

Bergimpediment med klen gammal tallskog. Här finns sparsamt med död ved och skogen är luckig och diametern på träden varierar stort. Påverkan från skogsbruk finns i form av enstaka mycket gamla stubbar. Sentida spår från skogsbruk saknas.

Motivering

Mycket liten påverkan från skogsbruk, men lite död ved och därför tämligen begränsat värde för biologisk mångfald

Figur 4-10. Tallskog med inslag av björk på mager hållmark.

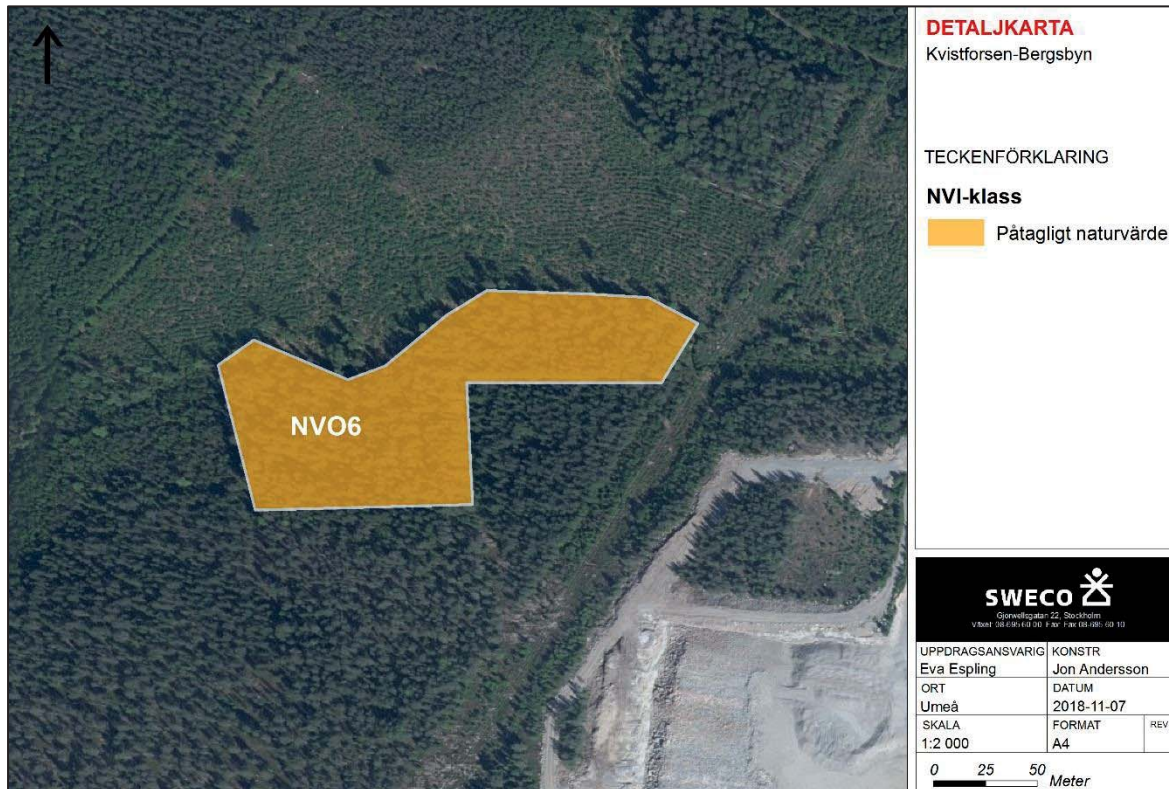
Beskrivning

Bergimpediment med gammal tallskog. Stubbar saknas helt i detta lilla område och åldern är högre än i den omgivande skogen. Död ved förekommer, trots att skogen är mycket lågproduktiv, tämligen allmänt. Skogen är väl skiktad och diametervariationer är stor. Antagligen varierar även åldern mycket.

Motivering

Total avsaknad av spår från skogsbruk, död ved och hög ålder på det äldsta trädskiktet.

4.1.3 NVO 6

Figur 4-11. Detaljkarta som visar naturvärdesobjekt (NVO) 6.

Figur 4-12. Detaljkarta som visar naturvärdesobjekt (NVO) 6.

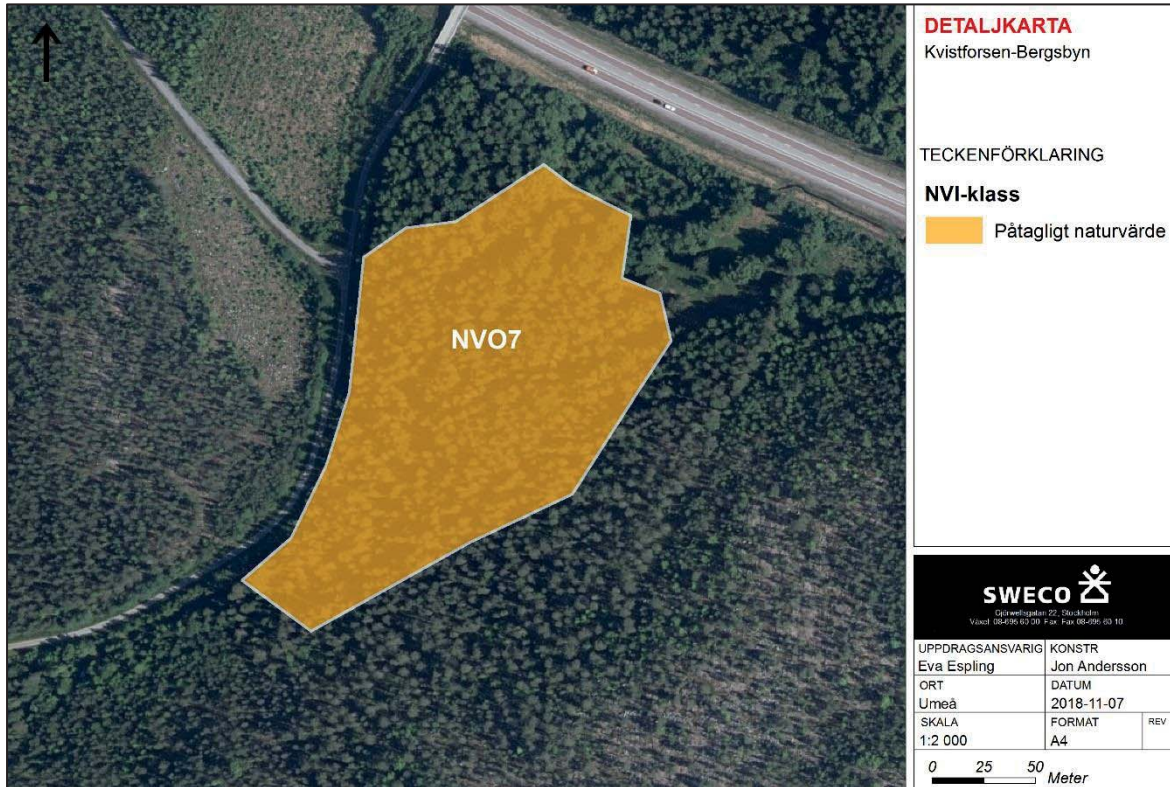
Beskrivning

Meandrande skogsbäck med omgivande högörtsgrenskog. Bäckens bredd är ca 1 meter och flödet är på ca 10-20 l/s vid inventeringstillfället. Botten är sandig och stenig. Skogen är ca 60 år, enskiktad, dominerad av gran med tall- och björkslag. Markskiktet består av ekbräken, ekorrbräken, linnea, hultbräken, ormbär, majbräken, nordbräken, kärrfibbla, älggräs, blåbär och lingon. Enstaka död ved förekommer dock inga naturvårdsarter på dessa. Värdet på objektet är knutet till bäcken och miljön kring denna. Kungsfågel hördes inom objektet.

Motivering

Naturlig skogsbäck med omgivande högörtsgrenskog motiverar ett påtagligt naturvärde.

4.1.4 NVO 7

Figur 4-13. Detaljkarta som visar naturvärdesobjekt (NVO) 7.

Figur 4-14. Den lilla bäcken som flyter genom skogsområdet.

Beskrivning

Granskog med hög bonitet. Beståndet är tydligt enskiktat med ett glest undre skikt av granföryngring. I västra delen av objektet finns det lite tallinslag. Beståndsåldern uppskattas till ca 80 år. Enstaka död ved men ganska hårda och inte förrötade. Fältskiktet består av en väldigt typisk lågörtflora med hultbräken, ekbräken, ekorrhår som dominerar fältskiktet. Blåbär och lingon förekommer också. I bäckmiljön finns majbräken, kabbeleka, mossviol, älggräs och hägg. Bäckan är naturlig genom objektet och har stenig, grusig och sandig botten.

Motivering

Påtagligt naturvärde motiveras av en bäckmiljö med omgivande granskog av hög bonitet.

5 Fågelfaunan

Under inventeringen av ugglor hittades en sjungande slagugglehanne. Fyndet gjordes på ca 970 meter från utredningsstråk C5 och ca 3 kilometer från utredningsstråk D1. Utifrån detta resultat får man anta att ett potentiellt revir ligger på tillräckligt avstånd från båda ledningsförslagen för att större störningar ska kunna uppstå.

De orrspelplatser som ligger intill utredningsstråk C5 ligger som närmast 350 meter från ledningen. På en av spelplatser spelade dock endast en hane och därför kan man kanske inte anta att området är av någon speciell betydelse för spelande orrar. Spelplatsen med fyra orrar såg dock bättre ut, med en aning större öppen yta och bättre förhållanden i den skog som omger myren. Med ett avstånd på 350 meter torde dock ledningen ha begränsad betydelse för arten.

Under inventeringen av fåglar påträffades flertalet arter som är vanliga och karaktäriserar ett område i norra Norrlands kusttrakter där skog och jordbruksmark förekommer omväxlande. Inga arter som är renodlade naturskogsarter eller jordbruksarter hittades. Dock förekom flera fågelarter som av Artdatabanken kategoriserats som sårbara (VU) eller nära hotade (NT), eller som är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 (FD). Dessa arter var bland annat gulspurv (VU), sävsparv (VU), stare (VU), rosenfink (VU). Gemensamt för dessa är att de gynnas av ett småskaligt jordbrukslandskap där buskage, diken, åkerholmar och kantbryn är vanliga och att de föredrar att födosöka på friska till fuktiga marker. I området runt Innerviksfjärdarnas naturreservat sågs även blå kärrhök (NT), ljungpipare (NT) och jorduggla (FD). Dessa tre arter trivs i de öppna jordbruksmiljöerna där jorduggla och blå kärrhök kan hitta föda i form av sork och där ljungpipare hittar rastplatser under vårflytt. De små, uppodlade markerna som finns i hela området för naturvärdesinventeringen blir allt mer ovanliga i Sverige. Området runt Innerviksfjärdarnas naturreservat, med de större öppna jordbruksmarkerna, är viktiga för dessa fågelarter. I Innerviksfjärdens öppna vattenspeglar hittades svarthakedopping (FD). Arten trivs i små fisktomma tjärnar och sjöar där den kan hitta stora vattenlevande insekter och där konkurrensen från fiskätande arter är reducerad. I dessa delar av reservatet sågs även dvärgmå (FD)

Orsakerna till de senaste decenniernas stora nedgångar bland arter som trivs i jordbrukslandskapet är delvis okänt, men hotfaktorer som igenläggning av öppna diken, minskande areal åkerrenar och annan marginalmark i jordbrukslandskapet missgynnar många jordbruksfåglar. Vegetationsförändringar i kantzoner (bl.a. genom övergödning) kan också tänkas vara negativt för arterna. Den allmänna avvecklingen av ett småskaligt landskap (mellanbygd) och en polarisering av landskapet i renodlad skogs- resp. jordbruksbygd med allt färre betesdjur är också negativt för många fågelarter knutna till jordbrukslandskapet. Siffror från England visar på en kraftig nedgång av insektsfaunan i hårt utnyttjat jordbrukslandskap, även om liknande undersökningar saknas för Sverige är bilden säkerligen liknande. Nerläggning av jordbruksmark kan skapa lämpliga miljöer men är på sikt ett stort hot. Tidigarelagd skörd på slåttervallar är en faktor som man visat är mycket negativ i Mellaneuropa, eftersom det är stor risk att ungarna dödas, antingen i boet eller som utflugna. På myrar är den ökade igenväxningen med träd negativt. Andra möjliga bakomliggande orsaker till nedgångarna innefattar bl.a. händelser under flyttning/övervintring.

Sammantaget visar inventeringen att områdena hyser en artsammansättning som tidigare var mycket vanlig i stora delar av Sverige, men som under senare årtionden blivit allt mer sällsynt. Med den tämligen varierade faunan av arter som trivs i jordbruksmarker kan man

jämställa värdet med ett motsvarande *påtagligt naturvärde* enligt standarden för naturvärdesinventering. I de uppodlade markerna och dess omgivningar, och särskilt för storspov och buskskvätta är tillgången till lämpliga häckningsområden som dessa liten. Och därmed blir de områden som fortfarande är lämpliga för sådana arter mycket viktiga.

6 Naturvärden inom undersökningsområdet

Många naturvärden i skogsområden i norra Sverige har att göra med de miljöer som blir allt sällsyntare i och med det moderna skogsbruket. Skogar med flera olika generationer av träd, skogar med död ved, fuktiga, täta skogar och äldre skogar på näringsrika jordar är alla miljöer som för 50 år sedan var relativt vanliga, men som idag minskar i allt snabbare omfattning. Arter som är knutna till dessa miljöer minskar således i takt med att miljöerna blir sällsyntare.

Tabell 6-1. I tabellen presenteras de fynd av vedsvampar, lavar och växter som gjordes under inventeringarna. Rödlistekategorier är angivna enligt följande: NT, nära hotad. Skogsstyrelsens signalarter är angivna med s och fridlysta arter med FL.

NVO#	Artnamn	Kategori	Datum	X	Y
NVO1	Fläcknycklar	FL	2018-08-23	778106	7191903
	Kransmossa	s	2018-08-23	778091	7191962
	Knärot	FL	2018-08-23	778087	7191941
	Strätta	s	2018-08-23	778086	7191925
NVO2	Missne	s	2018-08-23	778314	7192027
	Missne	s	2018-08-23	778271	7192041
	Bollvitmossa	s	2018-08-23	778268	7192053
NVO3	Ullticka	NT	2018-08-23	780930	7190861
NVO6	Kärrfibbla	s	2018-06-07	782491	7189713
	Ormbär	s	2018-06-07	782493	7189714

Samtliga av de funna arterna i tabell 6-1 är knutna till äldre skogar, och missgynnas av rationellt skogsbruk. I de flesta fallen är arterna knutna till fuktiga granskogar rika på liggande och stående död ved, men även till viss del bland- och tallskogar. Särskilt bollvitmossa och ullticka missgynnas av att habitatet torkar upp, vilket sker vid avverkning och dikning.

I Innerviksfjärdarnas naturreservat finns en tämligen varierad miljö bestående av alkärr, videsnår och andra lövskogstyper samt till viss del även ren barrskog. I de mer öppna ytorna i Äviken och Ävikskärret finns öppna bladvassar och mer öppna våta partier. Markerna består i huvudsak av den starka landhöjningen och de lägre liggande delarna är gamla havsvikar som till följd av landhöjningsprocessen helt eller delvis torkat upp. Fortfarande finns vattenspeglar med mycket stora fluktuationer i vattendjup, där flertalet våtmarksfåglar hittar lämpliga rast- och häckningsbiotoper.

Enligt skötselplanen är skogsbruk tillåtet i större delen av reservatet. Man har dock undantagit de mer lövdominerade partierna från rationellt skogsbruk. Dessa lövskogar är nu tämligen resliga och självgallar hårt. Både liggande och stående död ved finns rikligt (sågs

under fågelinventeringen). I de torrare delarna dominerar jordbruksmarker (Länsstyrelsen 1985).

7 Referenser

ArtDatabanken, maj 2018. Uttag av naturvårdsarter inklusive skyddsklassade observationer

ArtDatabankens webbplats, oktober 2018. Artfakta.

Länsstyrelsen 1985. Beslut & Skötselplan Innerviksfjärdarnas naturreservat. Länsstyrelsen Västerbotten.

Naturvårdsverket 2012. Handbok 2012:1 Utgåva 1 Biotopskyddsområden Vägledning om tillämpning av 7 kap 11 § miljöbalken, Naturvårdsverket.

Nordiska ministerrådet 1984, Naturgeografisk regionindelning av Norden, ISBN 91-38-08239-X, Nordiska ministerrådet

Swedish Standards Institute. 2014. SS 199000:2014. Svensk standard för naturvärdesinventering. Swedish standards institute.

SIS-TR 199001:2014. Teknisk rapport. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. Swedish standards institute.